

2020
AGRÁRCENZUS

Előzetes adatok

Használati útmutató

A kiadvány oldalai között a képernyő szélein megjelenő nyilakkal lapozhat:

- > előre a következő fejezetre
- < vissza az előző fejezetre
- ∨ lefelé a következő grafikonhoz
- ∧ felfelé az előző grafikonhoz

A navigáláshoz a következő billentyűket is használhatja:

szóköz lapozás előre

- előre a következő fejezetre
- ← vissza az előző fejezetre
- ↓ lefelé a következő grafikonhoz
- ↑ felfelé az előző grafikonhoz

Home ugrás az első oldalra

End ugrás az utolsó oldalra

F váltás teljes képernyős módra

Bevezető

A Központi Statisztikai Hivatal európai uniós és hazai jogszabályi felhatalmazás alapján 2020-ban teljes körű mezőgazdasági összeírást hajtott végre, „Agrárcenzus 2020” elnevezéssel. Az ország valamennyi települését érintő adatgyűjtésre tízévente kerül sor, az elmúlt évi volt a hazai agrárstatisztika történetében a nyolcadik.

Az összeírás célja az volt, hogy felmérje a gazdaságok szerkezetét, és információkat gyűjtsön a hazai mezőgazdaság aktuális helyzetéről. Az összeírandó adatok körének meghatározása uniós szinten történt, de a hazai igények kielégítése is fontos szempont volt a kérdőív kialakítása során. Az összeírás részletes adatokat szolgáltat a magyar agrárium helyzetéről. Az összegyűjtött és feldolgozott adatok szükségesek a következő évek megalapozott hazai és uniós támogatási és egyéb agrárszakmai döntéseihez, emellett a hazai gazdákat is segíthetik döntéseik előkészítéséhez. A feldolgozott adatokból az ágazat szereplőinek, a különböző szakmai és érdekképviselői szervezeteknek, kutatóhelyeknek is széles körű elemzésre nyílik lehetősége, elősegítve ezzel az agrárium fejlődését.

Az agrárcenzushoz kapcsolódó kiadványsorozat első elemzése **234 ezer mezőgazdasági tevékenységet folytató gazdaság** előzetes adatai alapján mutatja be a cenzus főbb eredményeit a következő témakörökre bontva.

A **mezőgazdasági földhasználat** témakörében megvizsgáltuk, hogy a legutóbbi cenzus óta hogyan változott az egyes művelési ágakon belül a növények által elfoglalt terület, illetve a saját tulajdon és a bérelt terület aránya hogyan alakult 2020-ban az egyes gazdaságcsoportokban.

Az **állatállomány**ról szóló fejezetben a főbb állatfajok állományát hasonlítottuk össze a 2010-es adatokkal.

A gazdaságszerkezeti összeírások kérdőívében nagy súllyal szerepeltek a **mezőgazdasági munkaerő**re vonatkozó kérdések, hiszen nagyon fontos, hogy kik, milyen végzettséggel és milyen jövőbeni tervekkel irányítják a gazdaságokat. Fontos volt információt szerezni arról is, hogy a gazdálkodók meddig terveznek még a gazdaság irányításával foglalkozni, illetve hogy át tudják-e adni gazdaságukat majd valakinek.

Az agrárcenzus során felmértük azt is, hogy a **gazdálkodók milyen digitális eszközöket használnak vagy terveznek használni**. Ez az agrárszakpolitikák tervezése során fontos információ, ily módon ugyanis jelentős hatékonyságnövelés érhető el a mezőgazdaságban.

Az **egyéb, nem mezőgazdasági tevékenységek folytatása** pedig hozzájárul a gazdálkodók jövedelmének stabilizálásához a mezőgazdaság szempontjából kevésbé optimális években is, így ugyancsak fontos információ a vidéki népesség helyben tartására vonatkozóan.

Gazdaságok száma

Mezőgazdasági földhasználat

Állatállomány

Mezőgazdasági munkaerő, generációváltás

Agrárdigitalizáció

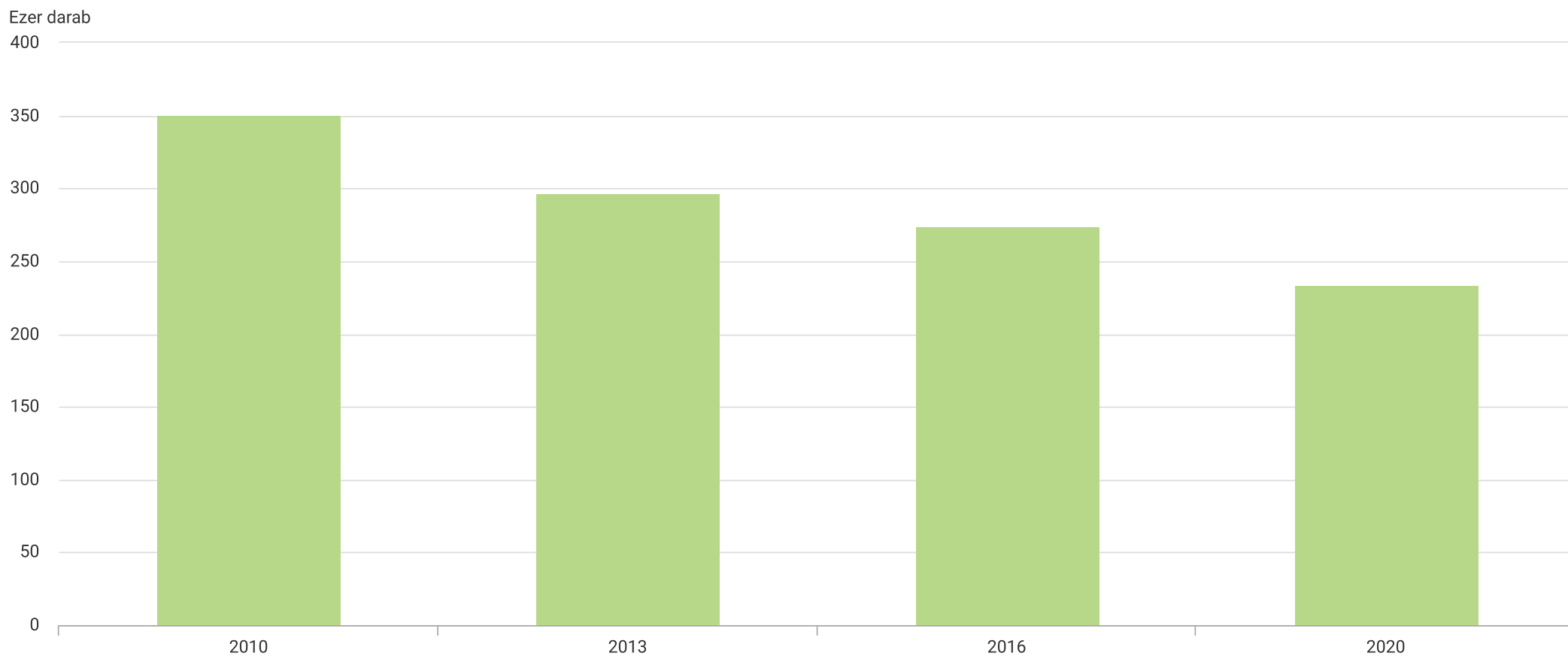
Egyéb, nem mezőgazdasági tevékenységek

További adatok, információk

2020-ban a KSH 234 ezer gazdaság termelési szerkezetéről és azok főbb jellemzőiről gyűjtött adatot. 2010 óta a gazdaságok száma kétharmadára csökkent.

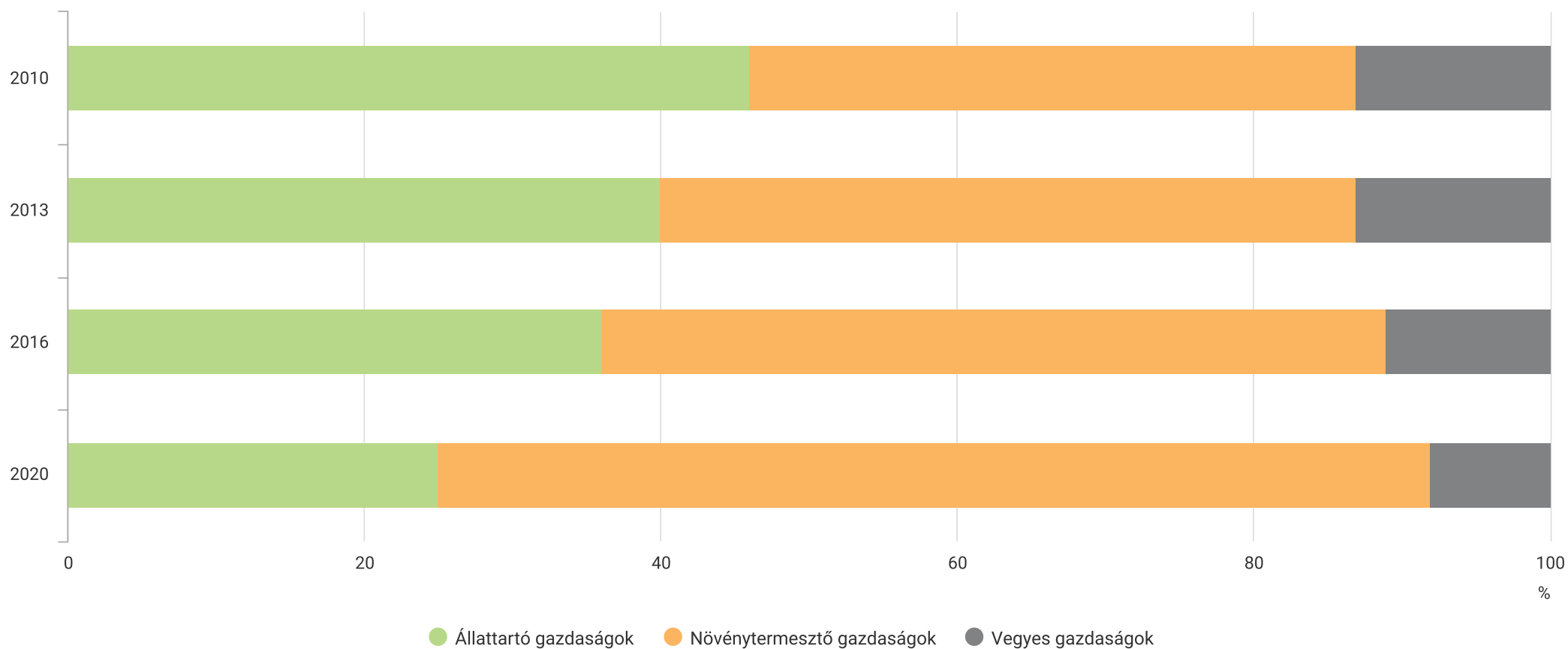
A gazdaságok számának alakulása

A főként állattartással foglalkozó gazdaságok aránya folyamatosan mérséklődik. 2010-hez képest arányuk 46%-ról 25%-ra csökkent, ezzel ellentétben a főként növénytermesztéssel foglalkozók aránya közel ennyivel nőtt.

A gazdaságok megoszlása a legfőbb tevékenységük típusa szerint

Gazdaságok száma

Mezőgazdasági földhasználat

Állatállomány

Mezőgazdasági munkaerő, generációváltás

Agrárdigitalizáció

Egyéb, nem mezőgazdasági tevékenységek

További adatok, információk

2020-ban a több mint 4,8 millió hektár mezőgazdasági földterület legnagyobb része (82%) szántóterület volt.

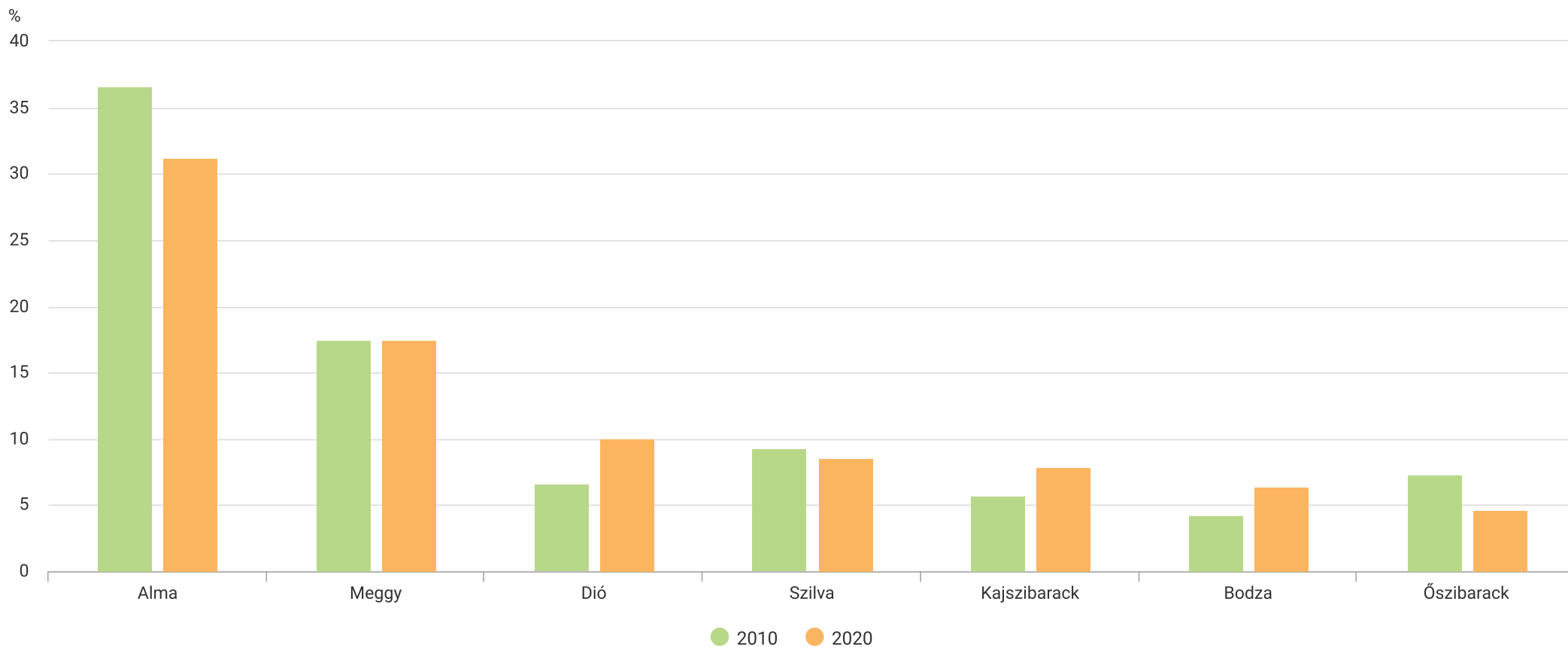
Mezőgazdasági terület művelési ágak szerinti megoszlása, 2020

A gyümölcsstermesztésben az alma és az őszibarack területének aránya számottevően csökkent, a dió, a kajszi és a bodza részesedése nőtt.

Fontosabb gyümölcsfajok részesedése a gyümölcsösök területéből

A mezőgazdasági terület jelentős része az 5–300 hektárral rendelkező gazdaságok használatában van, a szőlő- és gyümölcssterület közel háromnegyedét ezek a közepes méretű gazdaságok használják.

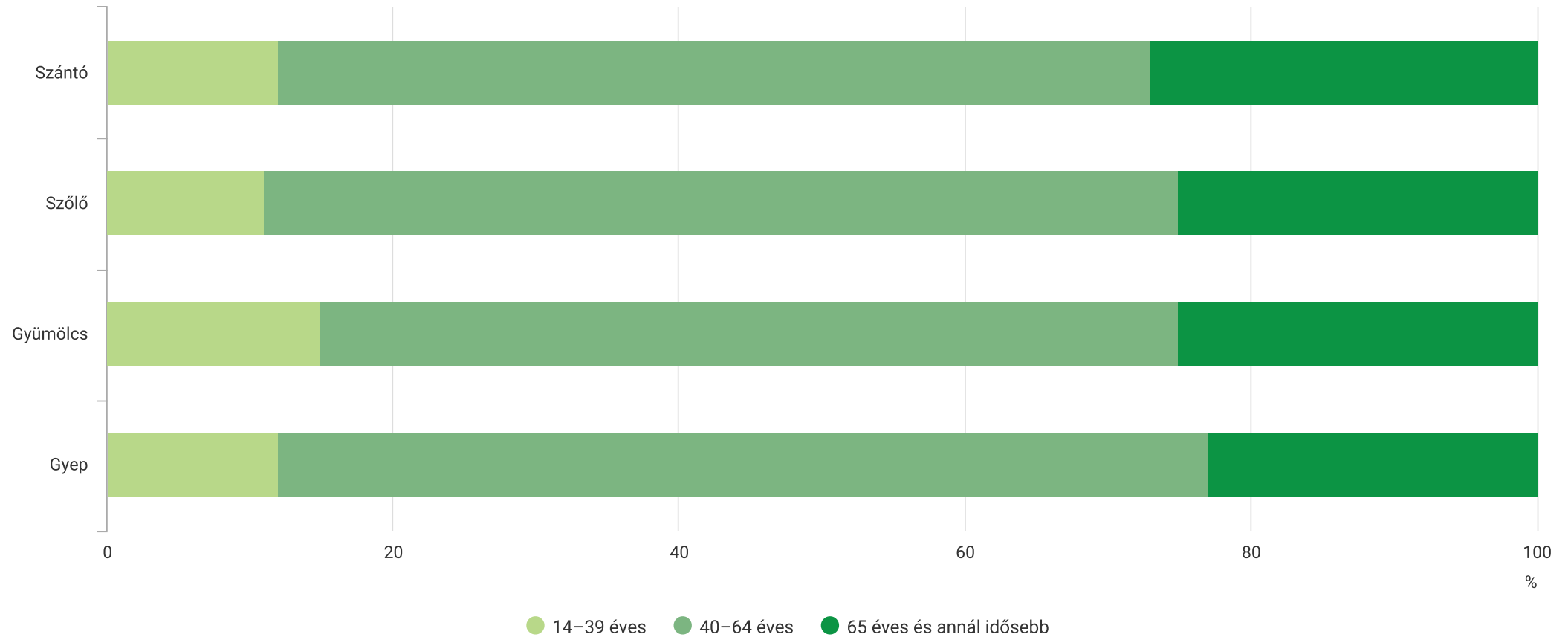
Művelési ágak területének megoszlása a mezőgazdasági terület nagyságkategóriái szerint, 2020

	Szántó	Szőlő	Gyümölcsös	Gyep
0–0,9 hektár	0,1%	7,0%	3,9%	0,1%
1–4,9 hektár	3,2%	16,4%	13,4%	3,0%
5–299,9 hektár	55,2%	72,0%	74,6%	60,5%
300–1199,9 hektár	32,2%	4,5%	6,9%	24,9%
1200 hektár vagy annál nagyobb	9,2%	0,2%	1,1%	11,4%

A fiatal gazdálkodók által használt terület aránya a gyümölcsösök esetében a legmagasabb, a szőlőterületek esetében a legalacsonyabb.

A művelési ágak területének megoszlása az irányító korcsoportja szerint, 2020

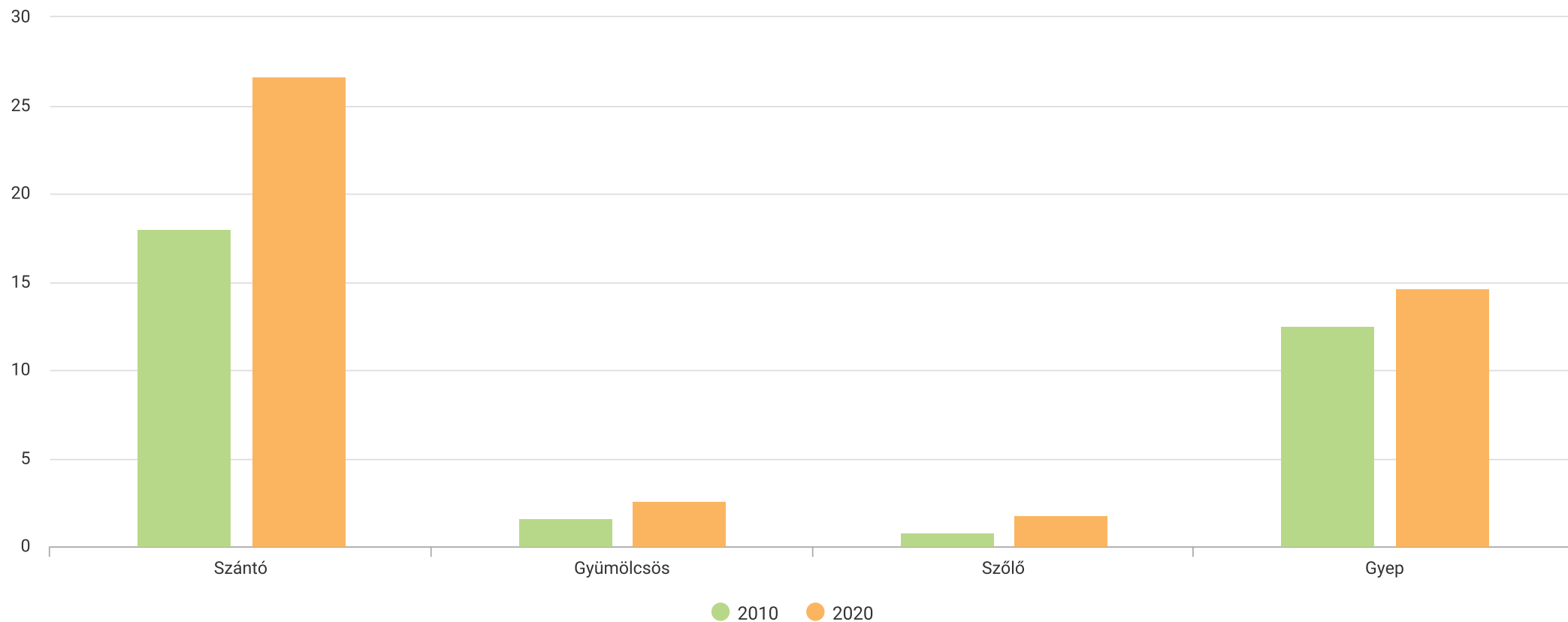

2010-hez képest az egy gazdaságra jutó földterület nagysága minden művelési ágban nőtt, a szőlő esetében több mint kétszeresére emelkedett.

A használt terület átlagos mérete művelési áganként

Hektár

A felsőfokú mezőgazdasági képzettséggel rendelkező, 40–64 év közötti irányítók nagyobb területű gazdaságokat vezettek (átlagosan 109 hektárt használtak).

Egy gazdaságra jutó átlagos mezőgazdasági terület korcsoportonként és a mezőgazdasági területet használók legmagasabb befejezett mezőgazdasági végzettsége szerint, 2020

	14–39 éves	40–64 éves	65 éves és idősebb
Nincs	5,9 hektár	7,4 hektár	5,0 hektár
Gyakorlati tapasztalat	8,3 hektár	9,0 hektár	7,7 hektár
Alapfok	20,3 hektár	21,9 hektár	15,8 hektár
Középfok	31,8 hektár	38,5 hektár	31,1 hektár
Felsőfok	74,6 hektár	109,0 hektár	83,9 hektár

A közel 2000 hektárnyi üvegház és fóliasátor nagyobb része (60%-a) átlagos állapotú fóliaborítású sátor, illetve blokkfólia.

Üvegház és fóliasátor területének megoszlása a típus és az állapot alapján, 2020

	Korszerűtlen	Átlagos	Korszerű
7,5 m-nél keskenyebb fóliasátor	6,6%	18,6%	2,4%
7,5 m-nél szélesebb fóliasátor	5,9%	23,1%	2,5%
Blokkfólia	2,3%	13,2%	4,7%
Mobil blokkfólia	1,5%	4,9%	0,8%
Üvegház	0,4%	5,1%	7,8%

A fóliasátorok és az üvegházak együttes területének kétharmada nem rendelkezett fűtési lehetőséggel.

Üvegház és fóliasátor területének megoszlása a típus és a fűtés jellege szerint, 2020

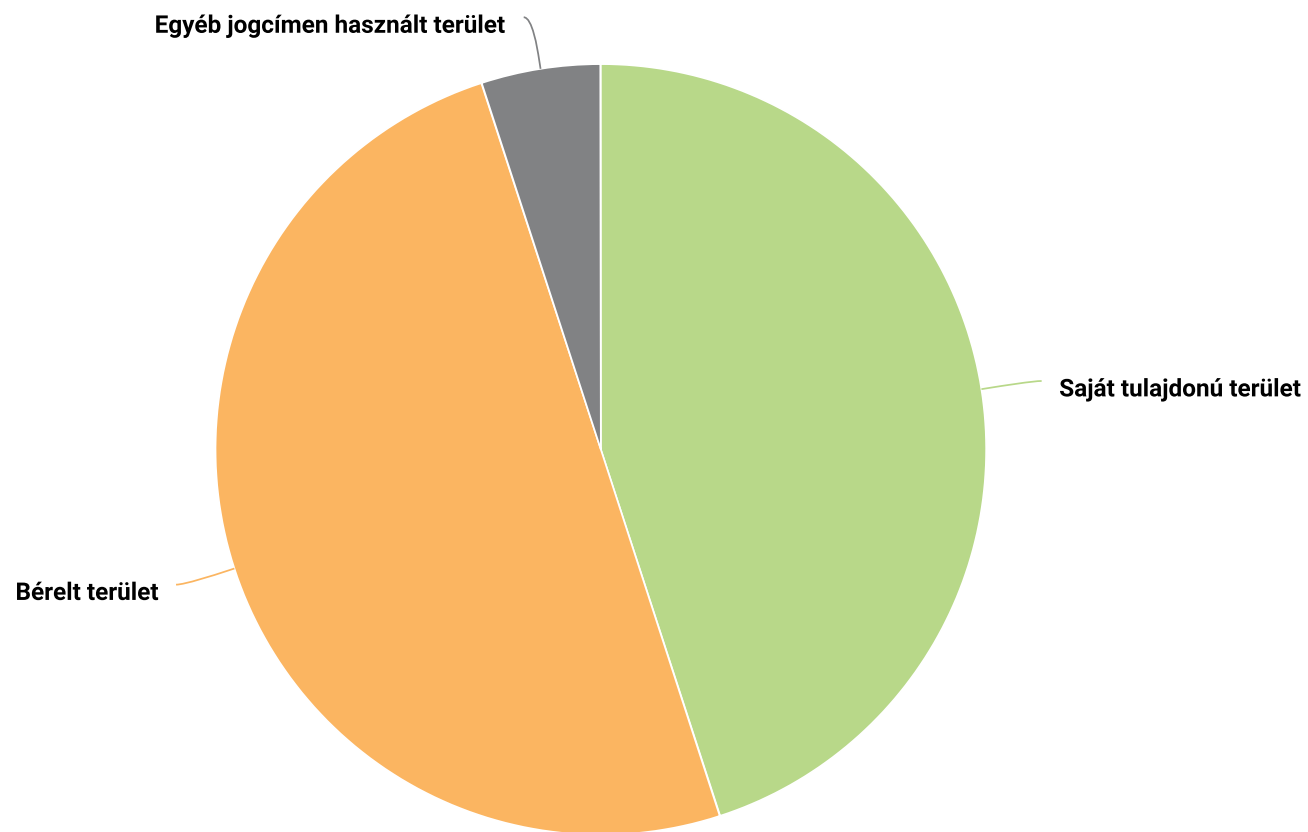
	Termál	Gáz	Biomassza	Egyéb	Nincs
7,5 m-nél keskenyebb fóliasátor	1,1%	0,6%	0,2%	2,4%	23,3%
7,5 m-nél szélesebb fóliasátor	1,5%	1,5%	0,5%	3,0%	25,0%
Blokkfólia	2,0%	1,5%	1,0%	3,8%	11,8%
Mobil blokkfólia	0,1%	0,1%	0,0%	0,8%	6,2%
Üvegház	10,3%	1,1%	0,4%	1,0%	0,6%

2020-ban a használt mezőgazdasági terület felét bérelték a gazdaságok, 45%-a pedig a gazdaságok saját tulajdona volt.

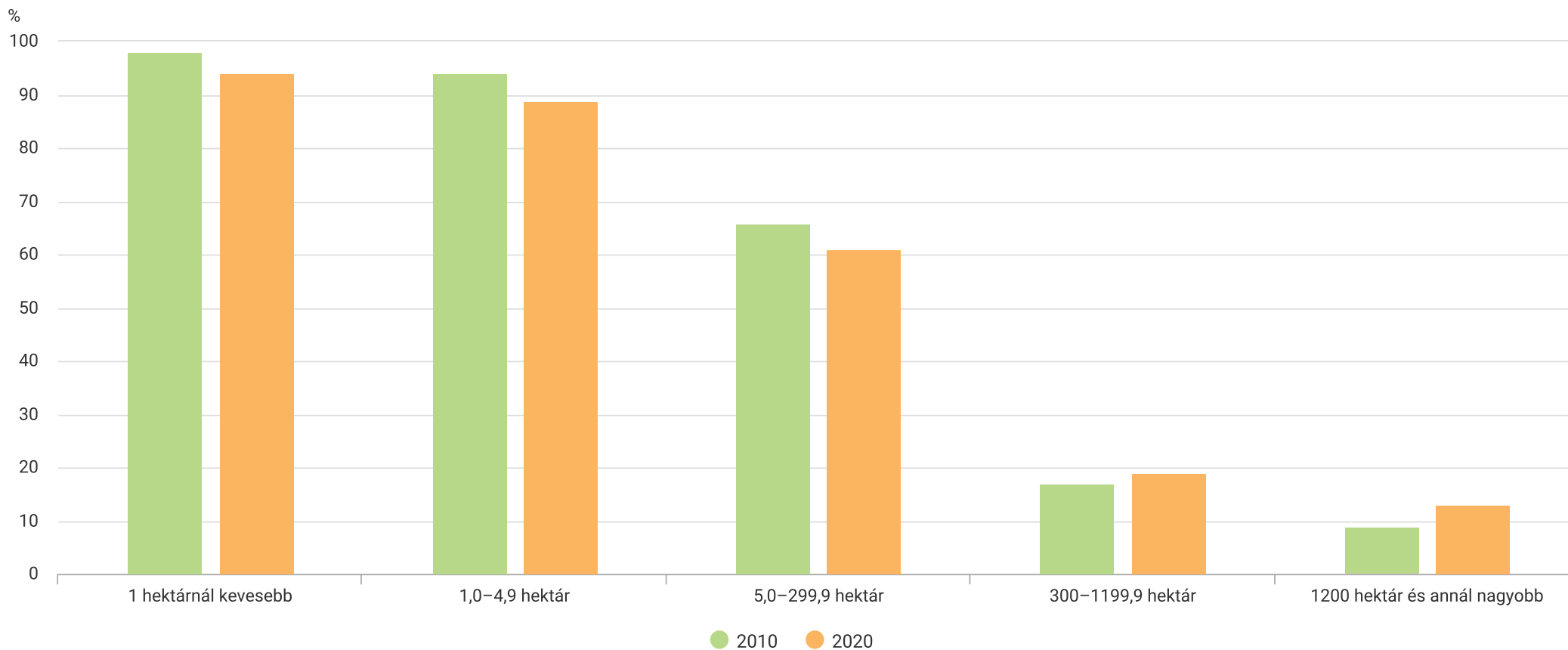
A mezőgazdasági terület megoszlása földhasználati jogcímek szerint, 2020

2010-hez képest a saját tulajdonú földterület aránya a 300 hektárnál nagyobb területen gazdálkodók esetében nőtt, míg az annál kisebb területek esetében csökkent.

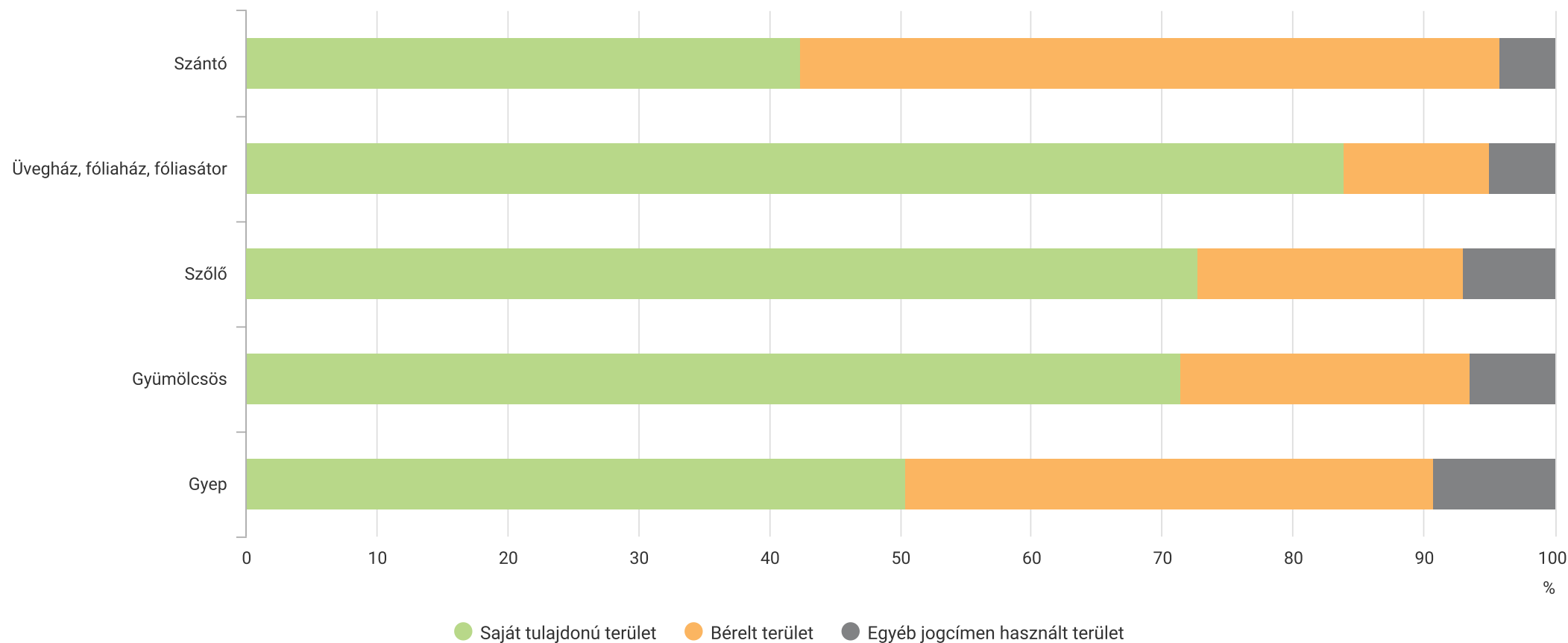
A saját tulajdonú mezőgazdasági terület aránya a mezőgazdasági terület nagyságkategóriái szerint

Az egyes művelési ágak közül a szántó és a gyepterületek esetében nagyobb a bérelt területek aránya.

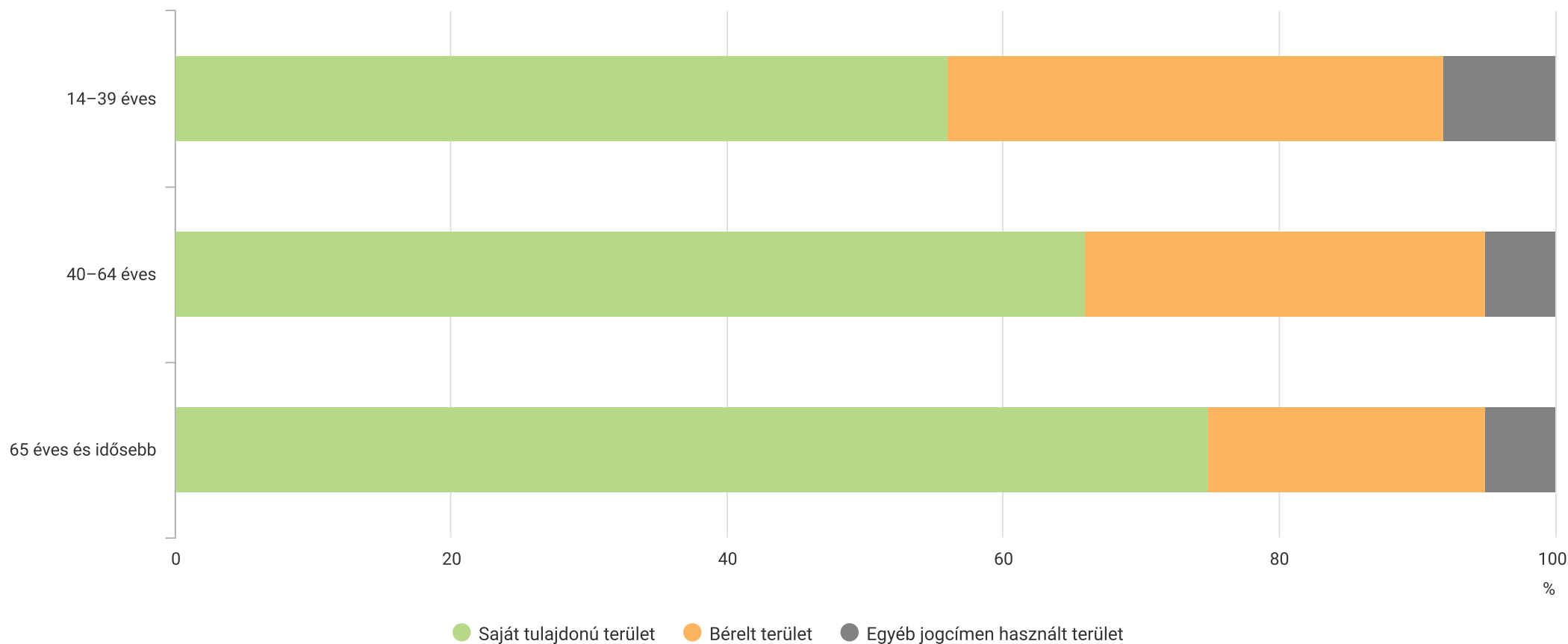
A mezőgazdasági terület megoszlása földhasználati jogcímek szerint művelési áganként, 2020

Földtulajdonhoz az egyéni gazdaságok juthatnak, közülük a fiatal gazdálkodók bérelnek nagyobb arányban területet. Az életkor előrehaladtával a saját tulajdonú területek aránya nő.

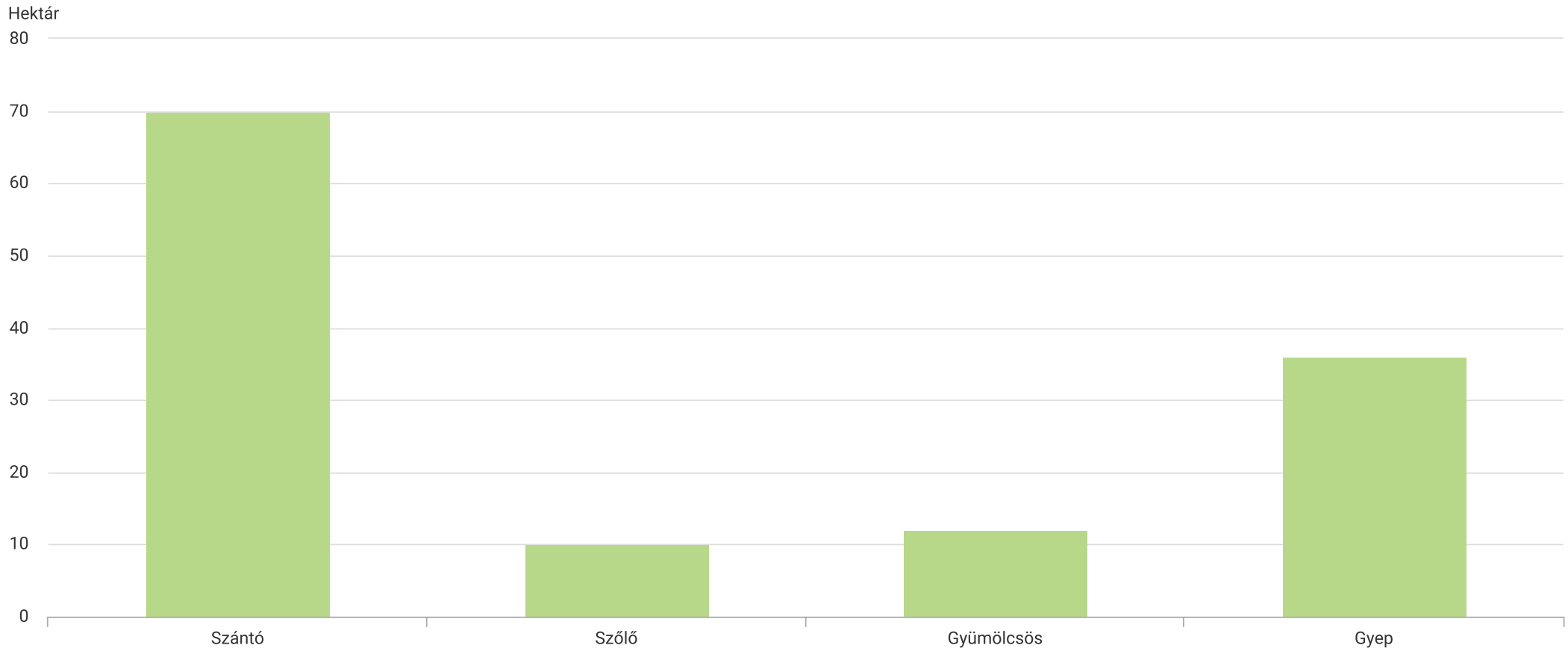
Az egyéni gazdaságok által használt mezőgazdasági terület megoszlása földhasználati jogcímenként az irányító korcsoportja szerint, 2020

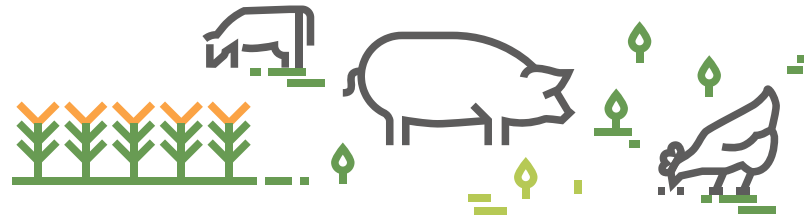

A bérelt terület átlagos nagysága 70 hektár volt a szántó, 36 hektár a gyep esetében.

A bérelt terület átlagos nagysága művelési áganként, 2020

Gazdaságok száma

Mezőgazdasági földhasználat

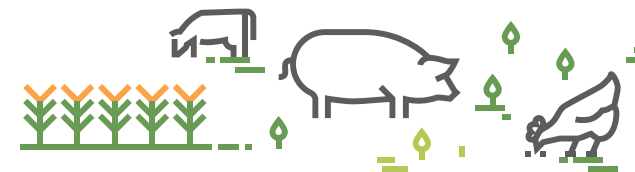
Állatállomány

Mezőgazdasági munkaerő, generációváltás

Agrárdigitalizáció

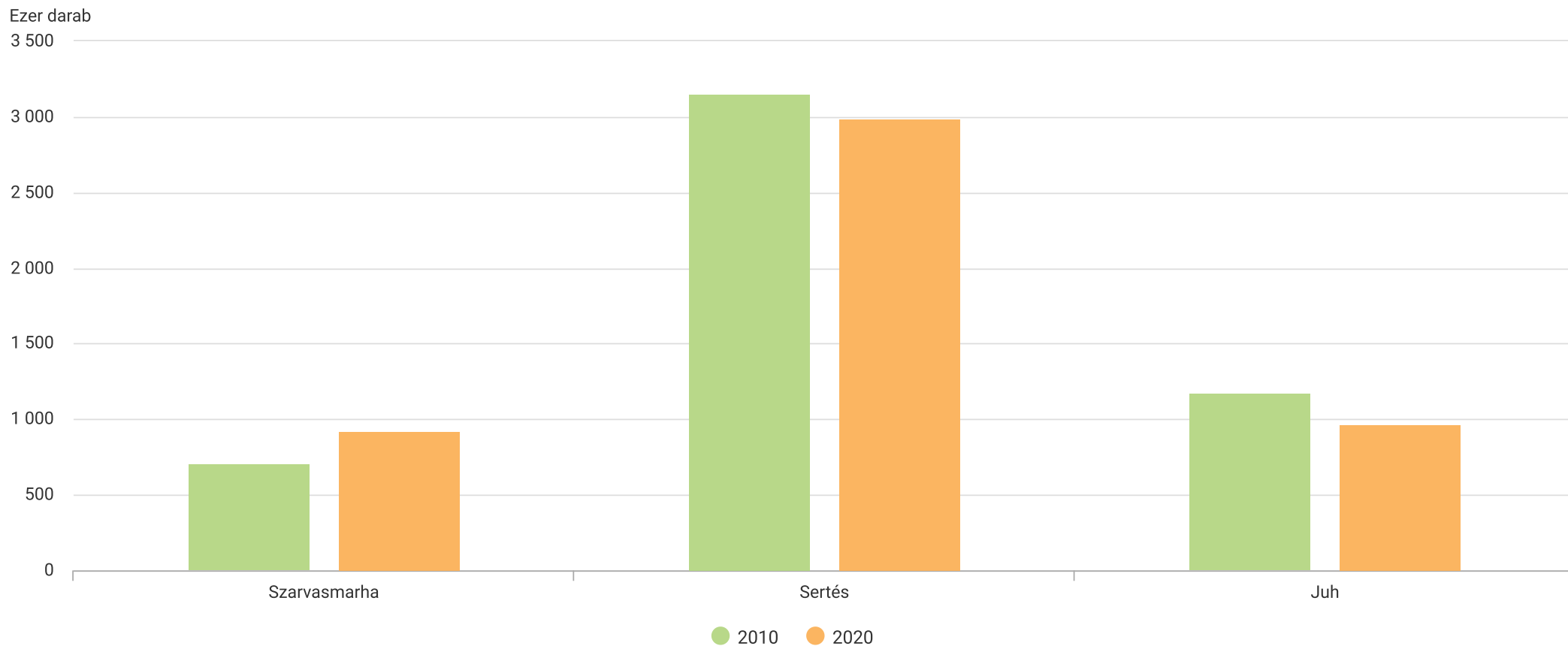
Egyéb, nem mezőgazdasági tevékenységek

További adatok, információk

2020-ban a szarvasmarhák állománya 31%-kal nagyobb, a többi főbb haszonállatfajé kisebb volt, mint 2010-ben.

A szarvasmarha-, a sertés- és a juhállomány alakulása

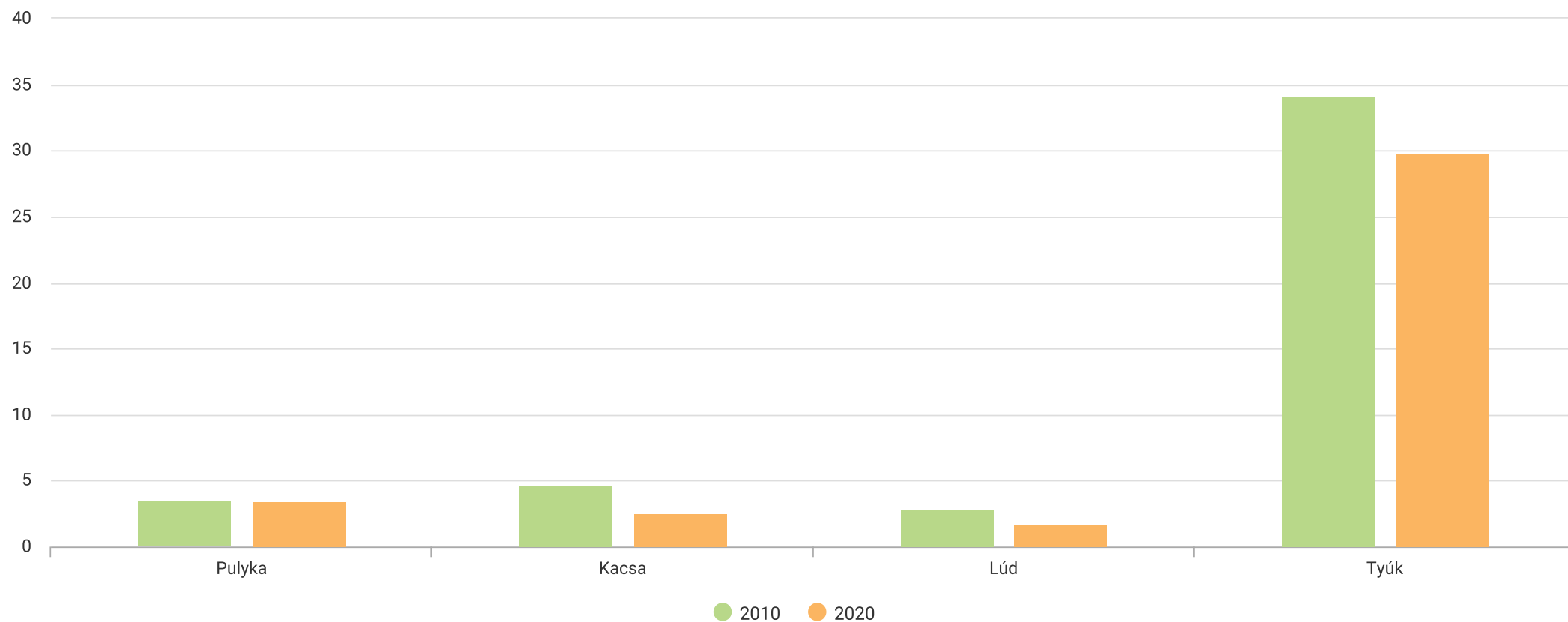

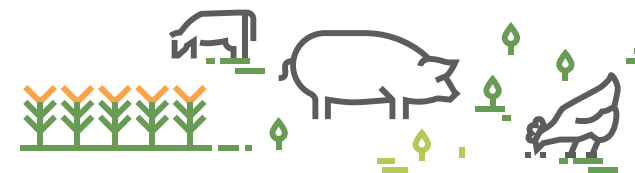
A lúdállomány 38, a kacsállóomány 46%-kal volt kisebb, mint 2010-ben.

A baromfifélék állományának alakulása

Millió darab

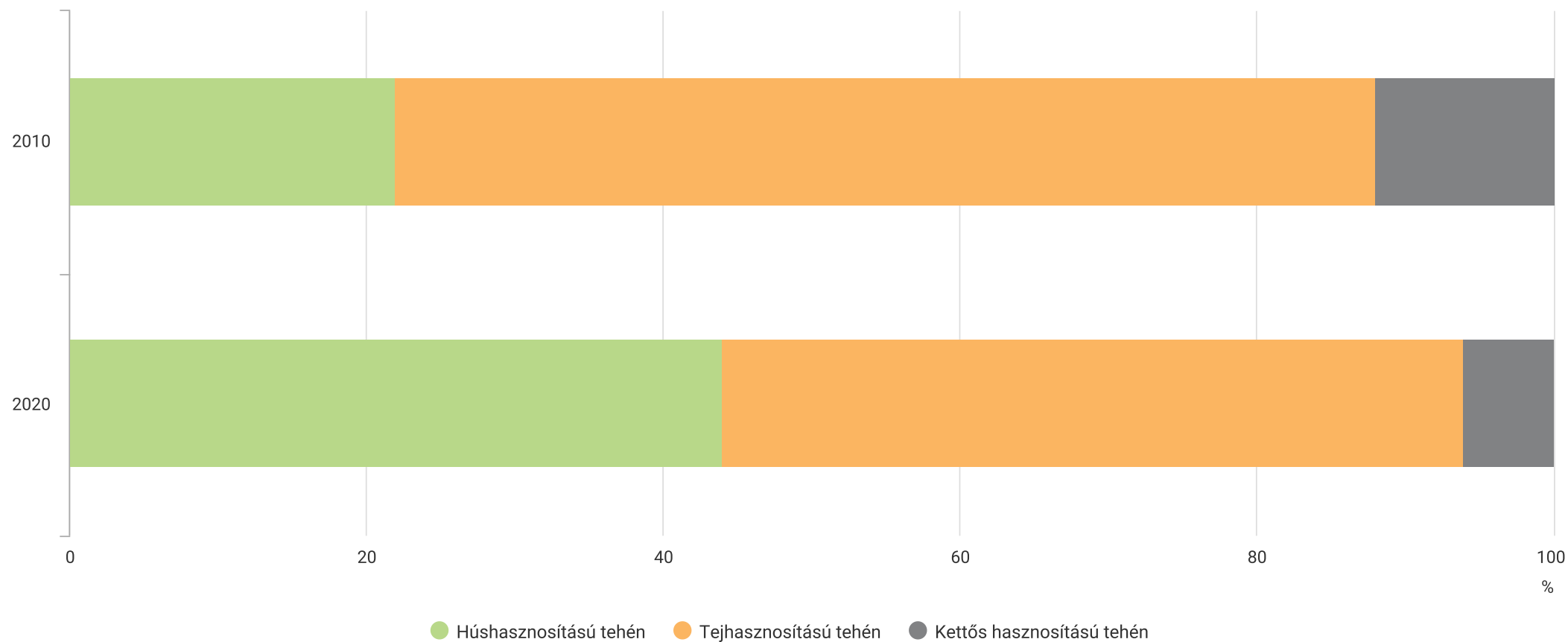

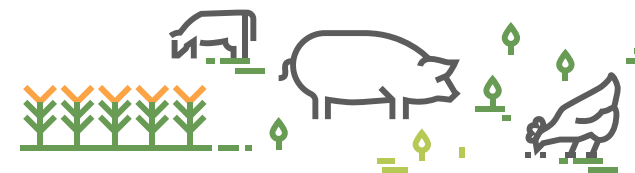

Az elmúlt évtizedben megfigyelhető volt a tehénállományon belül a húshasznú tehenek arányának folyamatos emelkedése. 2020-ban arányuk 44% volt a 2010-es 22%-hoz képest.

Tehénállomány megoszlása hasznosítási csoportonként

Az állatállomány mintegy felét (51%-át) olyan gazdaságokban tartották, amit legalább középfokú mezőgazdasági végzettséggel rendelkező 40 és 64 év közöttiek irányítottak.

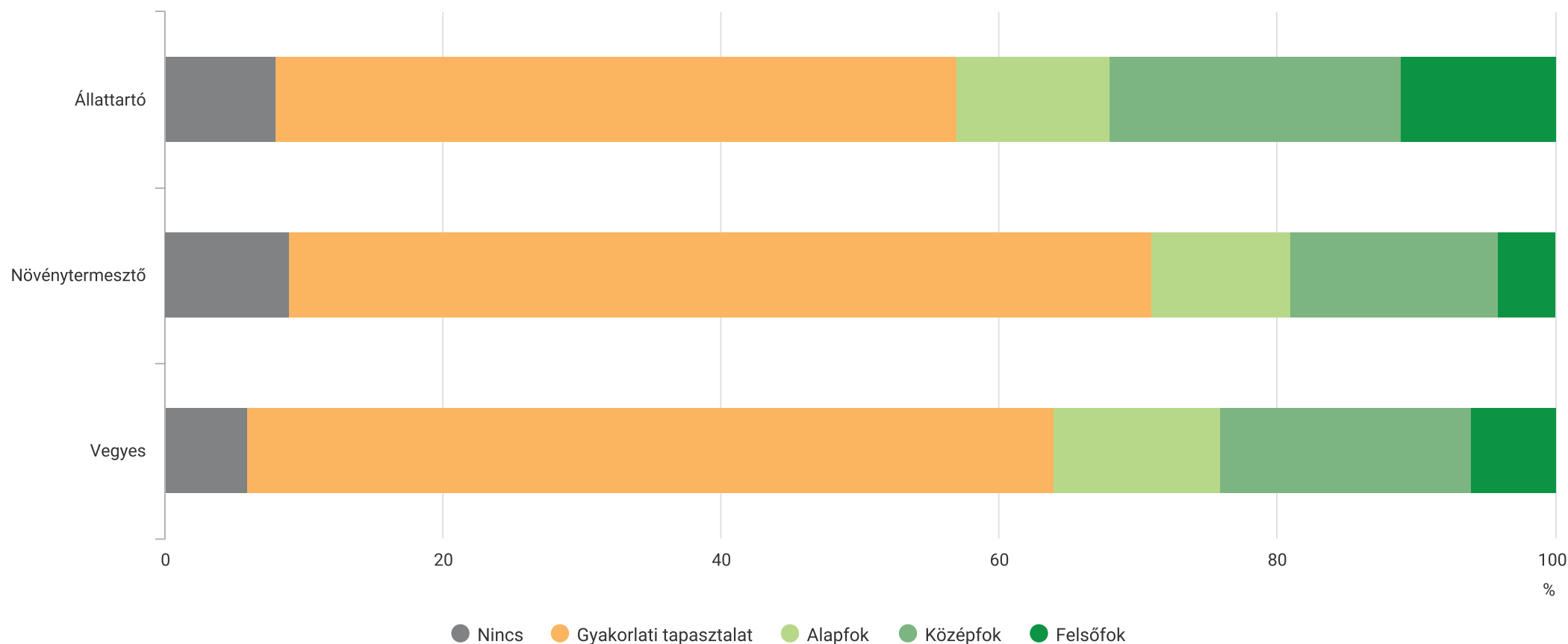
Az állatállomány megoszlása állategységben a gazdaság irányítójának korcsoportja és legmagasabb mezőgazdasági végzettsége szerint, 2020

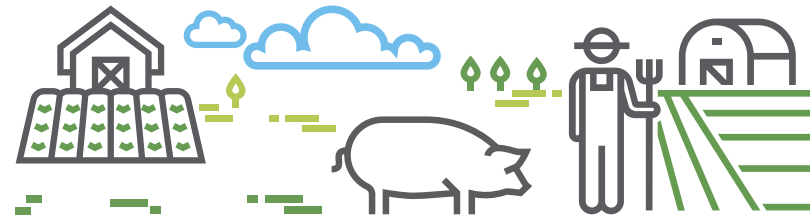
	Nincs	Gyakorlati tapasztalat	Alapfok	Középfok	Felsőfok
14–39 éves	0,1%	1,4%	0,9%	3,0%	8,0%
40–64 éves	0,9%	12,6%	4,7%	18,0%	32,8%
65 éves és annál idősebb	0,2%	3,7%	0,8%	3,0%	9,9%

Az állattartó gazdaságok irányítói nagyobb arányban rendelkeznek szakirányú képzettséggel: 32%-uknak van legalább középfokú mezőgazdasági végzettsége a növénytermesztő gazdaságok irányítóinak 19%-os arányához képest.

A gazdaság irányítóinak megoszlása a legmagasabb mezőgazdasági végzettség szerint termelési típusonként, 2020

Gazdaságok száma

Mezőgazdasági földhasználat

Állatállomány

Mezőgazdasági munkaerő, generációváltás

Agrárdigitalizáció

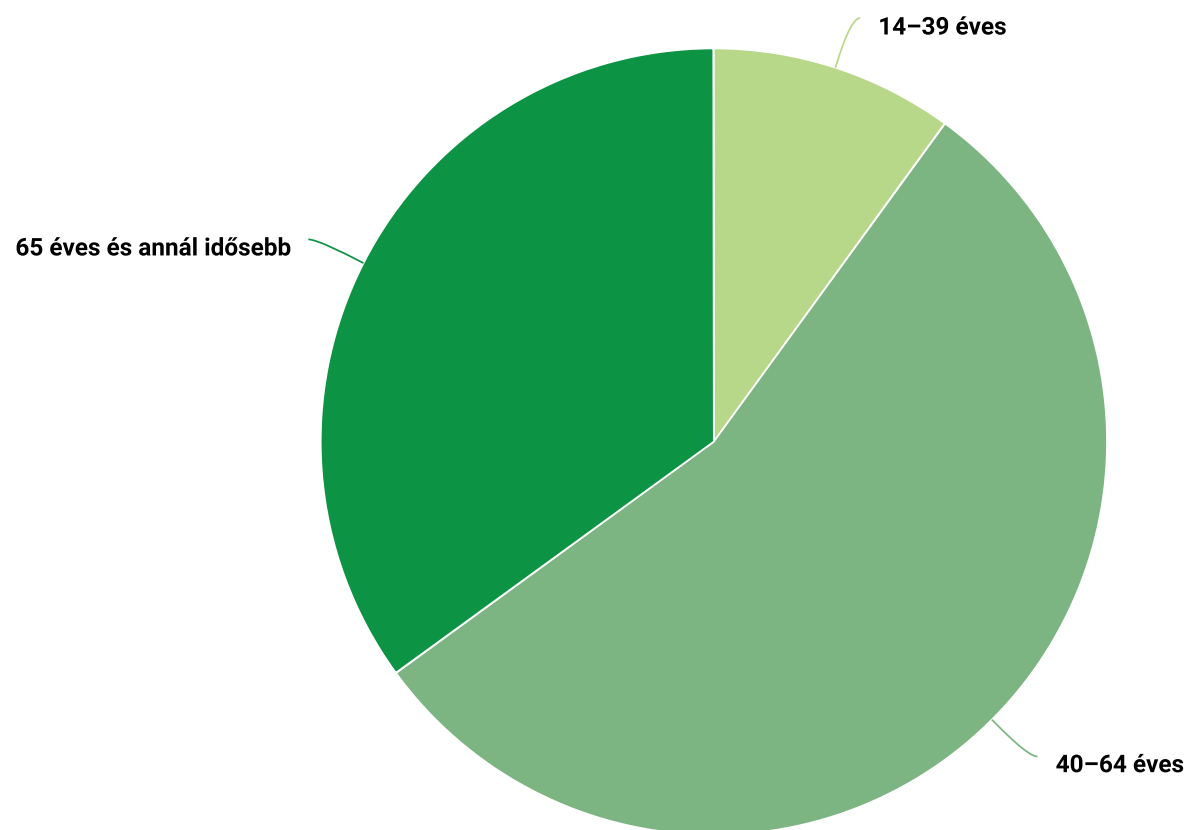
Egyéb, nem mezőgazdasági tevékenységek

További adatok, információk

A kérdőív adatainak előzetes feldolgozása alapján 2020-ban a 40 év alatti irányítók aránya 10% volt.

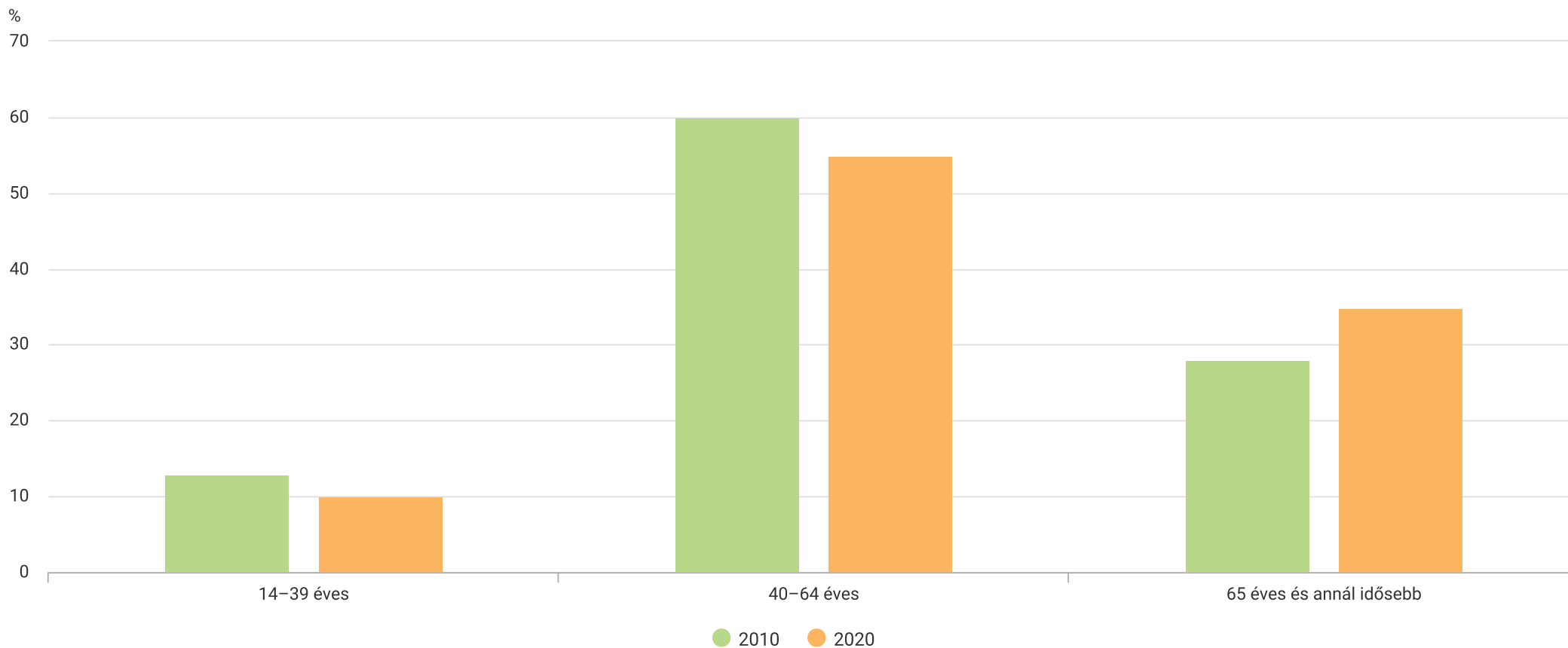
Gazdaságok irányítóinak korcsoportonkénti megoszlása, 2020

A gazdaságok irányítását tekintve 2010 óta megfigyelhető, hogy az irányítók életkora nőtt, a 65 év alatti gazdálkodók aránya 72%-ról 65%-ra csökkent.

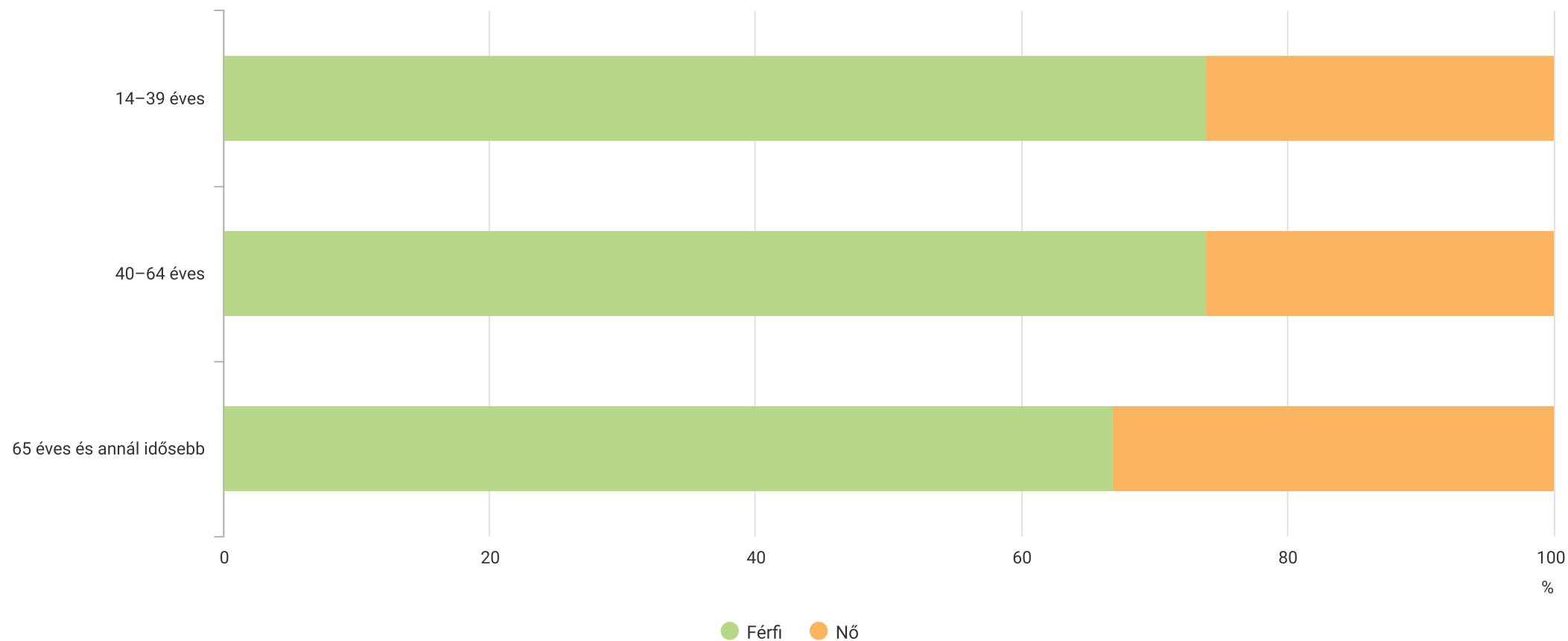
Az egyes korcsoportokba tartozó gazdaságirányítók arányának változása

A női irányítók aránya az idősebb korosztályokban volt magasabb, a legalább 65 éves gazdálkodók 33%-a nő.

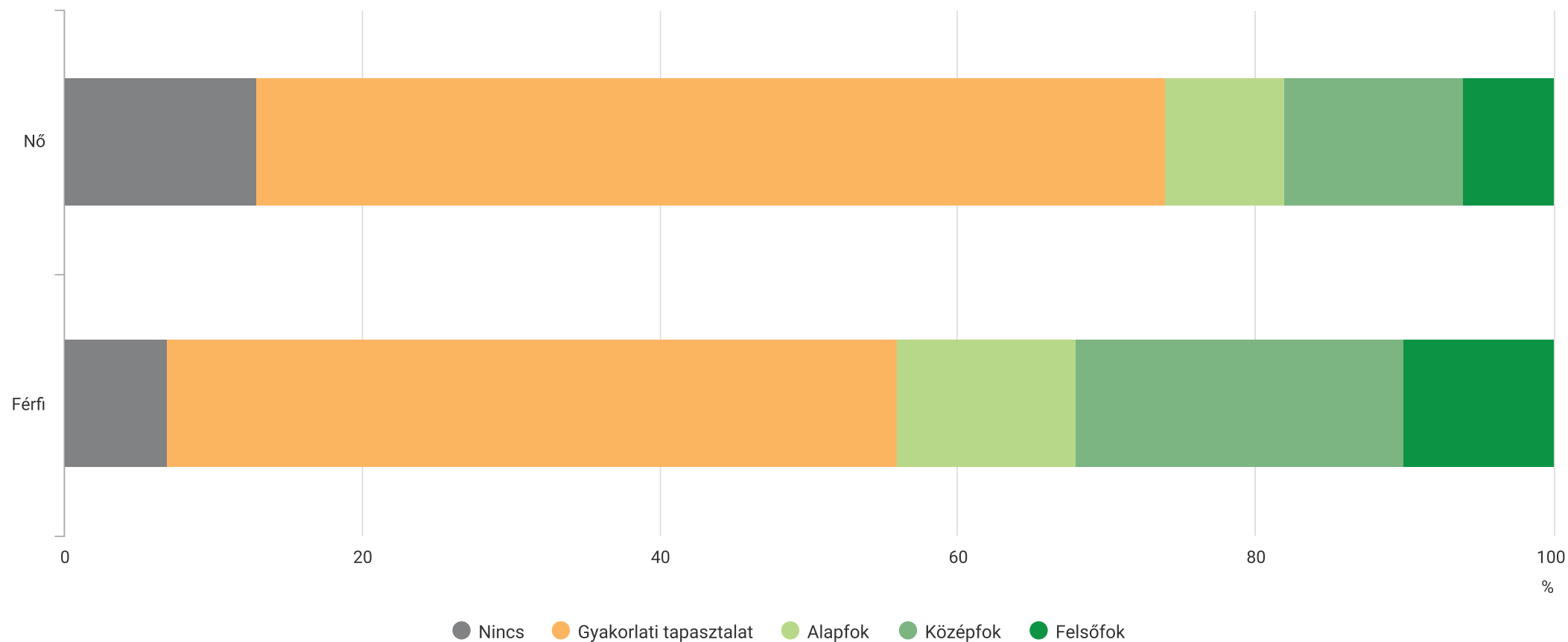
A gazdaságok irányítóinak nemenkénti megoszlása az egyes korcsoportokban, 2020

A női irányítók körében alacsonyabb a mezőgazdasági képzettség előfordulása. 18%-uk rendelkezett legalább középfokú végzettséggel, szemben a férfiak 31%-os arányával.

A gazdaság irányítóinak végzettség szerinti megoszlása nemenként, 2020

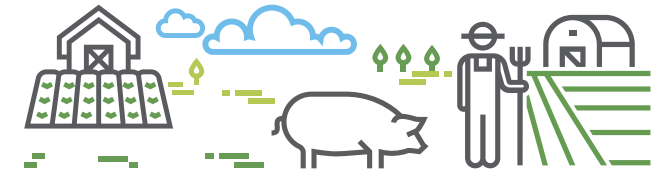

2020-ban a gazdaságirányítók fele gyakorlati tapasztalatok alapján gazdálkodó 40 éves vagy annál idősebb volt.

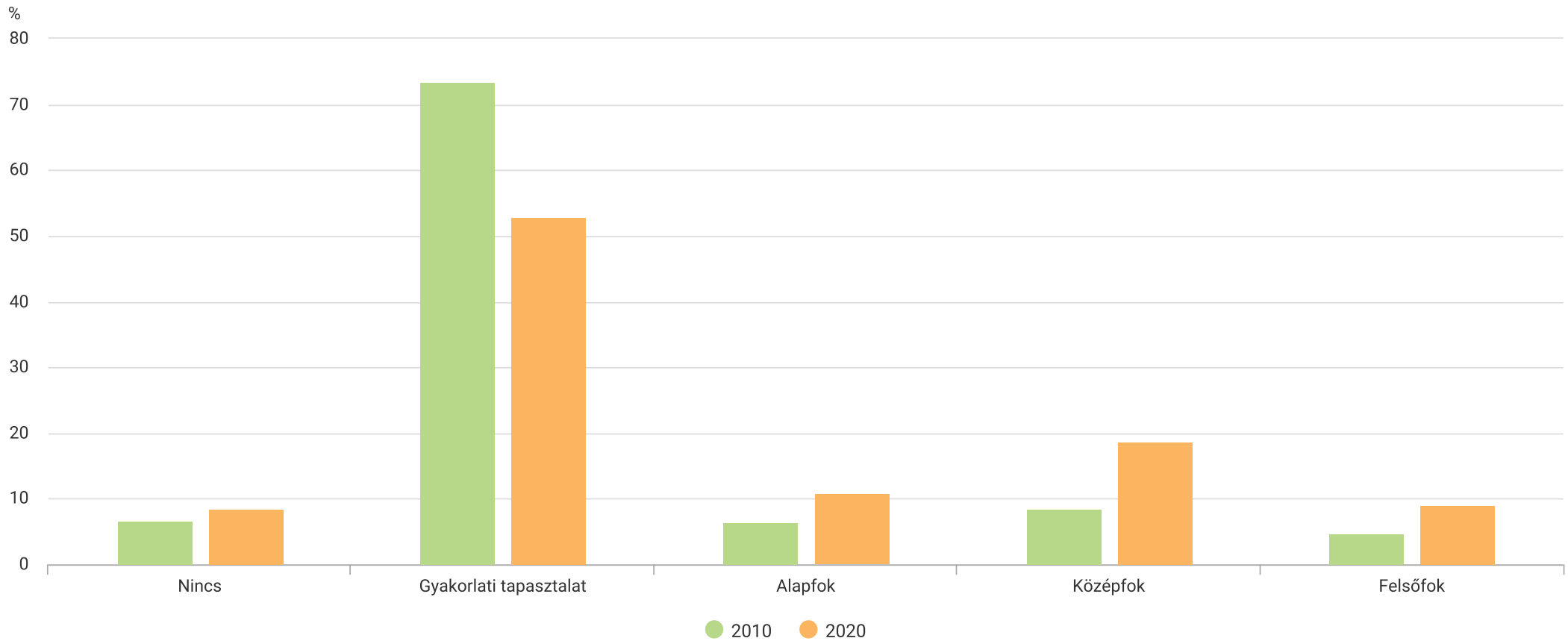
A gazdaság irányítóinak megoszlása mezőgazdasági képzettség és korcsoport szerint, 2020

	14–39 éves	40–64 éves	65 éves és annál idősebb
Nincs	0,7 %	4,6 %	3,2 %
Gyakorlati tapasztalat	3,2 %	27,7 %	22,0 %
Alapfok	1,4 %	6,6 %	2,9 %
Középfok	2,9 %	11,4 %	4,3 %
Felsőfok	1,6 %	4,8 %	2,6 %

Pozitív változás, hogy 2010 óta nőtt a mezőgazdasági végzettséggel rendelkezők aránya.

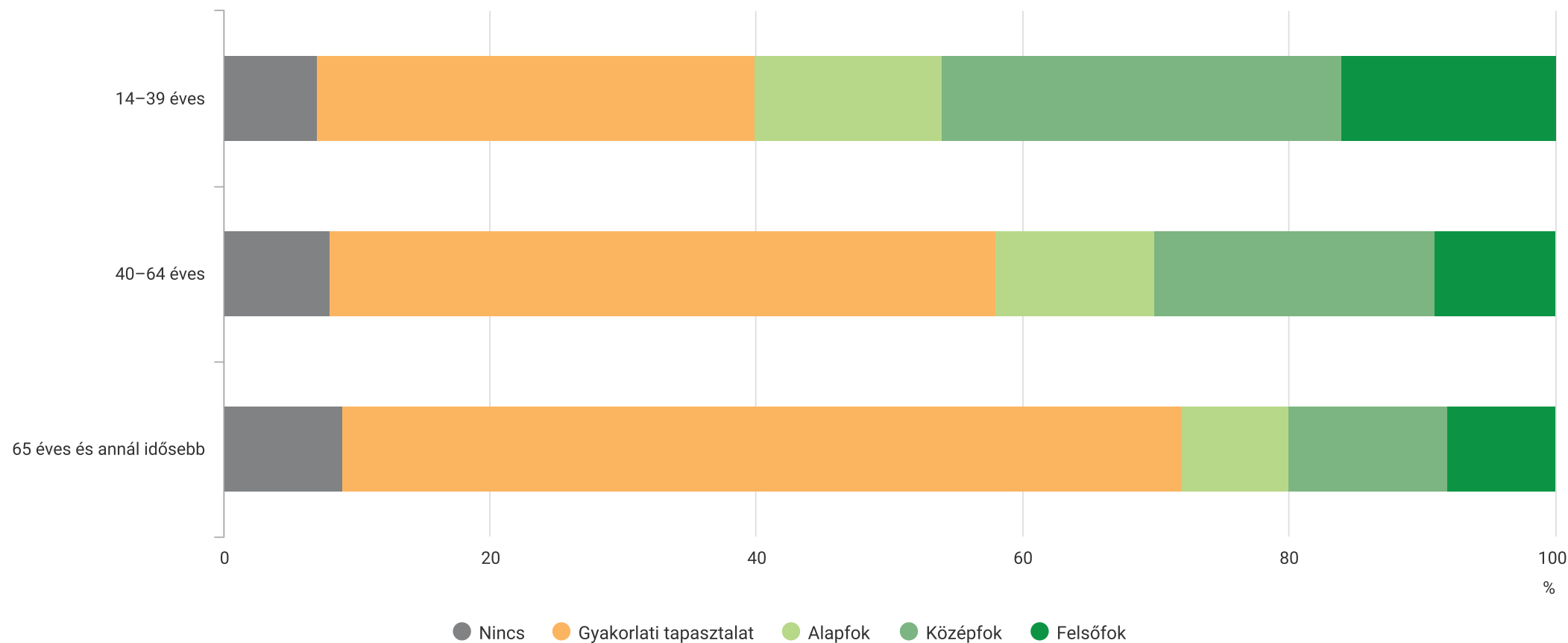
A gazdaság irányítóinak mezőgazdasági képzettségének változása

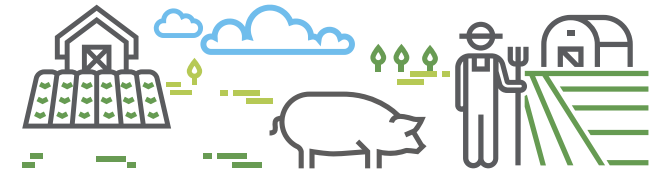

A fiatalabb gazdaságirányítók nagyobb arányban rendelkeznek valamilyen szakirányú képzettséggel, mint az idősebb gazdálkodók.

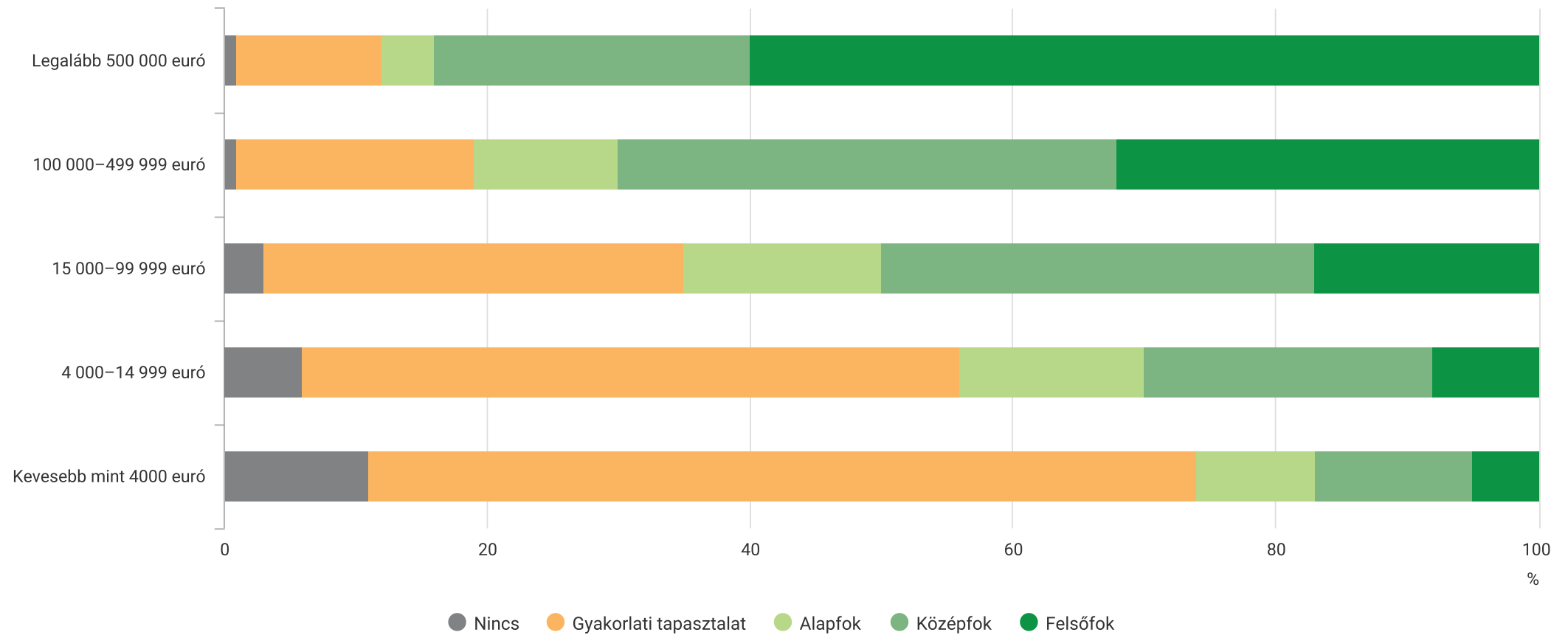
A gazdaság irányítóinak mezőgazdasági képzettség szerinti megoszlása korcsoportonként, 2020

A felsőfokú mezőgazdasági képzettséggel rendelkezők aránya a legnagyobb termelési értékkel rendelkező gazdaságok esetében már 60%.

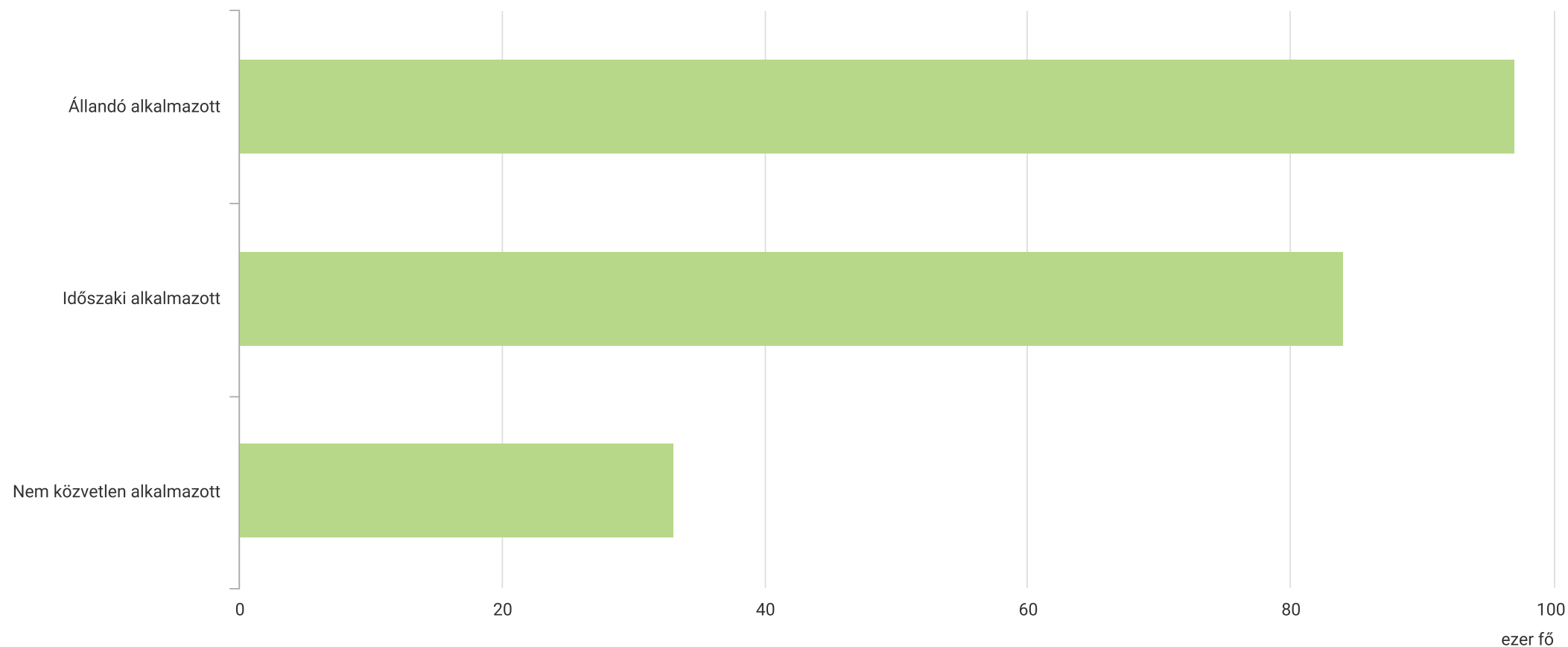
A gazdaság irányítóinak mezőgazdasági képzettsége szerinti megoszlás a gazdaság euróban mért termelési érték szerinti csoportosításban, 2020

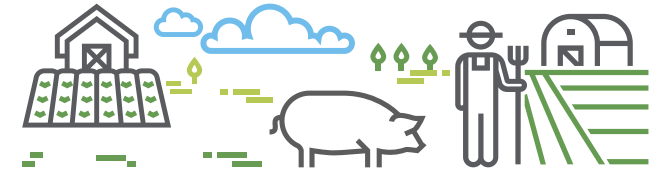

2020-ban több mint 97 ezer állandó, 84 ezer időszakos és 33 ezer nem a gazdaság által közvetlenül foglalkoztatott alkalmazott dolgozott a gazdaságokban.

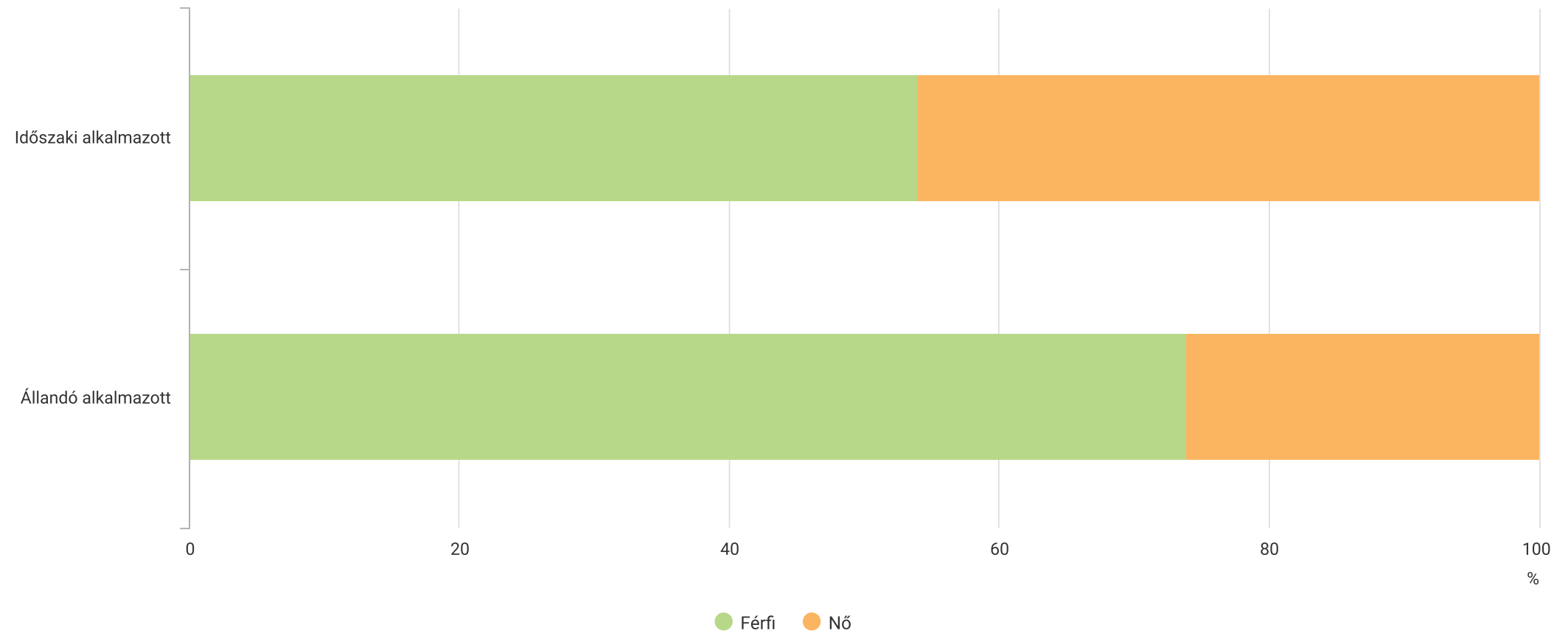
A gazdaságok által foglalkoztatott alkalmazottak száma, 2020

A mezőgazdaságban dolgozó időszakos alkalmazottak esetében a nők aránya magasabb (46%), mint az állandó alkalmazottak között.

Alkalmazottak nemenkénti megoszlása, 2020

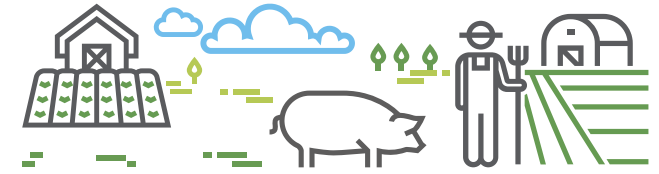

A gazdálkodók legnagyobb része nem tudja vagy még nem gondolkodott rajta, hogy mi történik a gazdaságával a következő években. Különösen érdekes, hogy ez a 65 év feletti gazdálkodók esetében is 51%.

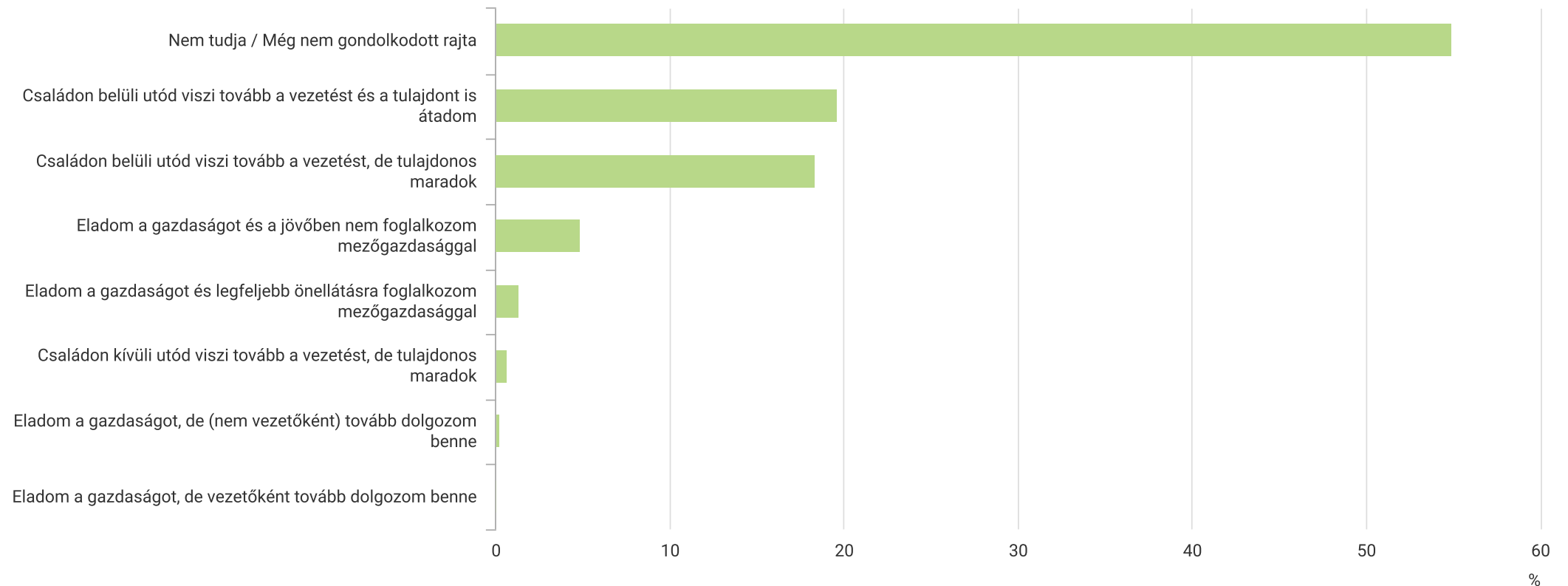
Az egyéni gazdaságok irányítóinak válasza, azzal kapcsolatban, hogy meddig tervez még gazdálkodni, korcsoportonként, 2020

	0–5 év	6–10 év	11 évig vagy tovább	Nem tudja / Még nem gondolkodott rajta
14–39 éves	9,2%	6,5%	45,5%	38,8%
40–64 éves	13,7%	12,9%	30,3%	43,1%
65 éves és annál idősebb	26,5%	9,8%	12,9%	50,8%

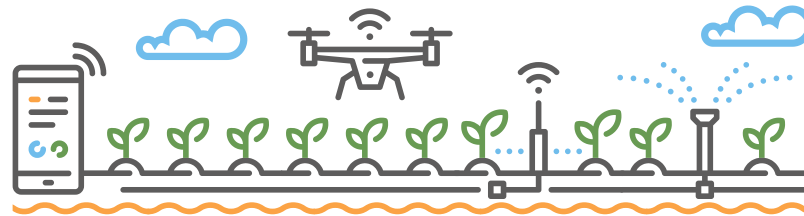

Azok a gazdálkodók, akik már tervezik az irányítás átadását, leginkább a családon belül gondolják ezt.

Az egyéni gazdaságok irányítására vonatkozó tervek megoszlása, 2020

Gazdaságok száma

Mezőgazdasági földhasználat

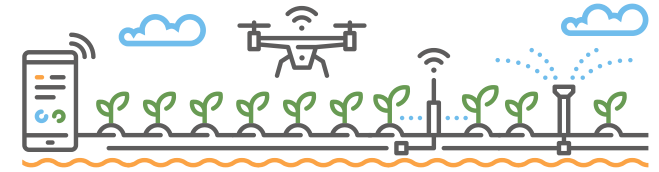
Állatállomány

Mezőgazdasági munkaerő, generációváltás

Agrárdigitalizáció

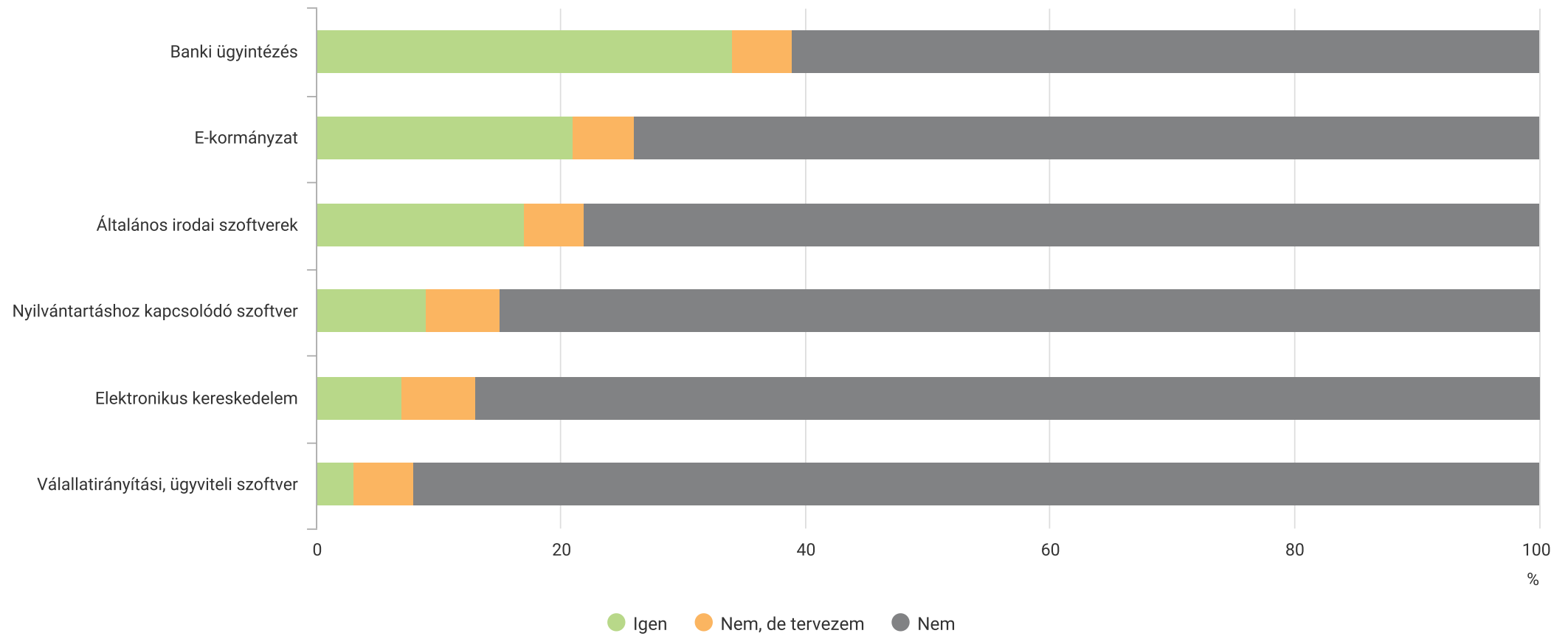
Egyéb, nem mezőgazdasági tevékenységek

További adatok, információk

A leggyakrabban a banki ügyintézéshez használták számítógépet a gazdálkodók.

A gazdálkodók megoszlása az egyes digitális eszközök használata szerint, 2020

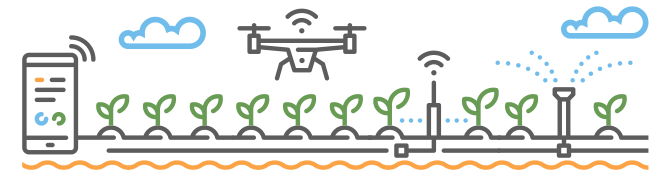

Mindegyik digitális eszköz használata a fiatalabb irányítók körében a legelterjedtebb.

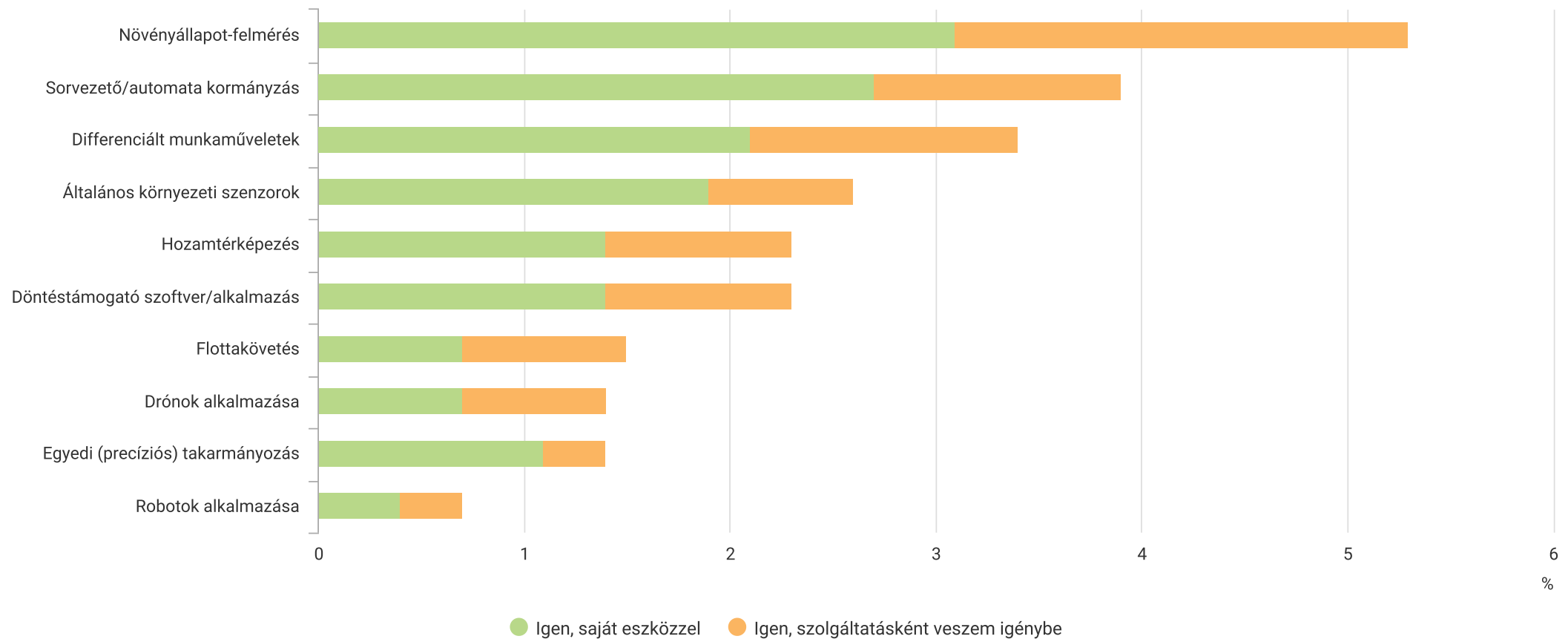
A digitális eszközök használatának aránya a különböző irányítói korcsoportokban, 2020

	14–39 éves	40–64 éves	65 éves és annál idősebb
Banki ügyintézés	52,2%	39,2%	20,2%
E-kormányzat	30,7%	24,3%	12,6%
Általános irodai szoftverek	28,7%	19,6%	9,5%
Nyilvántartáshoz kapcsolódó szoftver	14,9%	9,9%	5,0%
Elektronikus kereskedelem	13,2%	8,5%	3,6%
Vállalatirányítási, ügyviteli szoftver	6,0%	3,8%	2,0%

A precíziós gazdálkodáshoz kapcsolódó leggyakrabban használt eszköz a növényállapot-felmérés, a gazdaságok 5,3%-a végzi ezt saját eszközzel, vagy vesz igénybe ilyen szolgáltatást, illetve ezt tervezik legtöbbször használni.

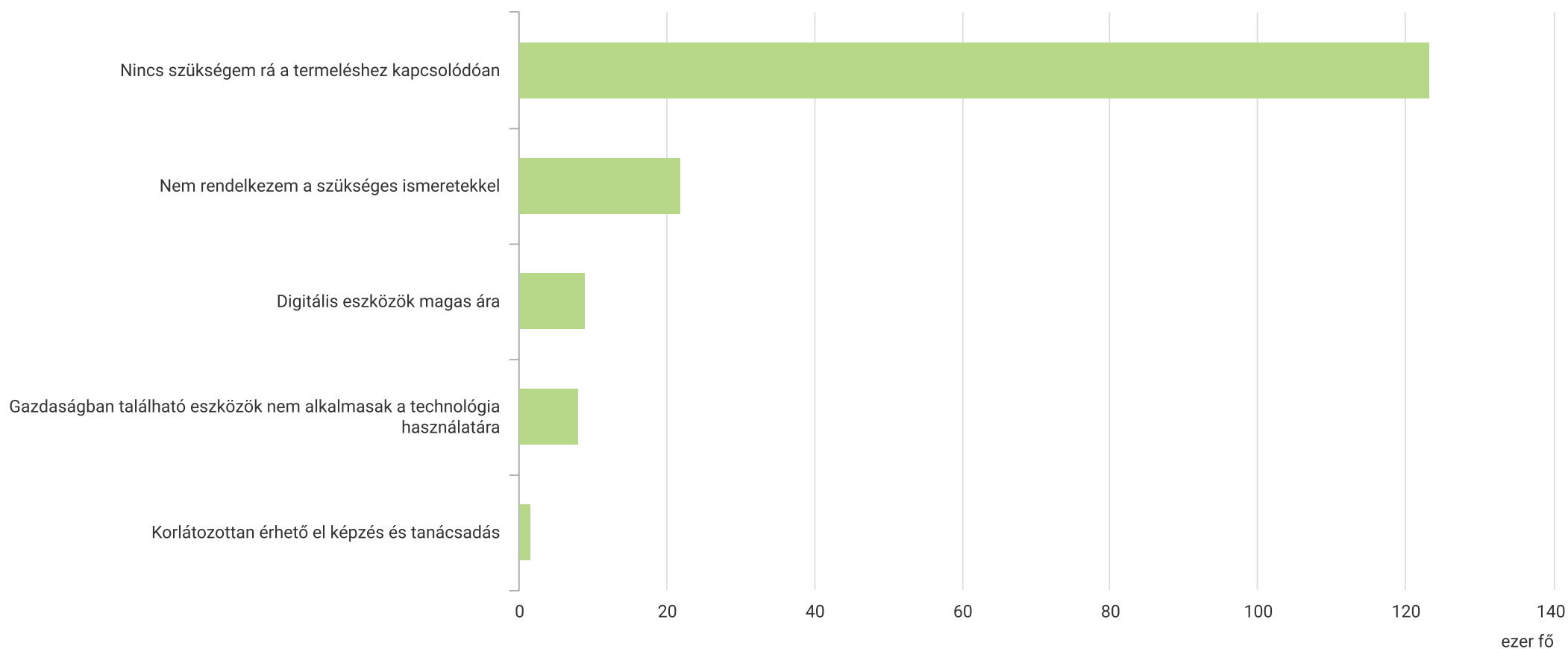
Precíziós eszközök használatának aránya, 2020

A legtöbb gazdálkodó azért nem használ precíziós eszközöket, mert úgy gondolja, hogy nincs rá szüksége a termelés során.

A válaszok gyakorisága arra a kérdésre, hogy miért nem használ a gazdálkodó precíziós eszközt, 2020

Az említések gyakorisága eltér a különböző korcsoportokban. A második helyen a fiatal gazdálkodók a digitális eszközök magas árát jelölték meg, míg a 40 éves és annál idősebb gazdálkodók a szükséges ismeretek hiányát.

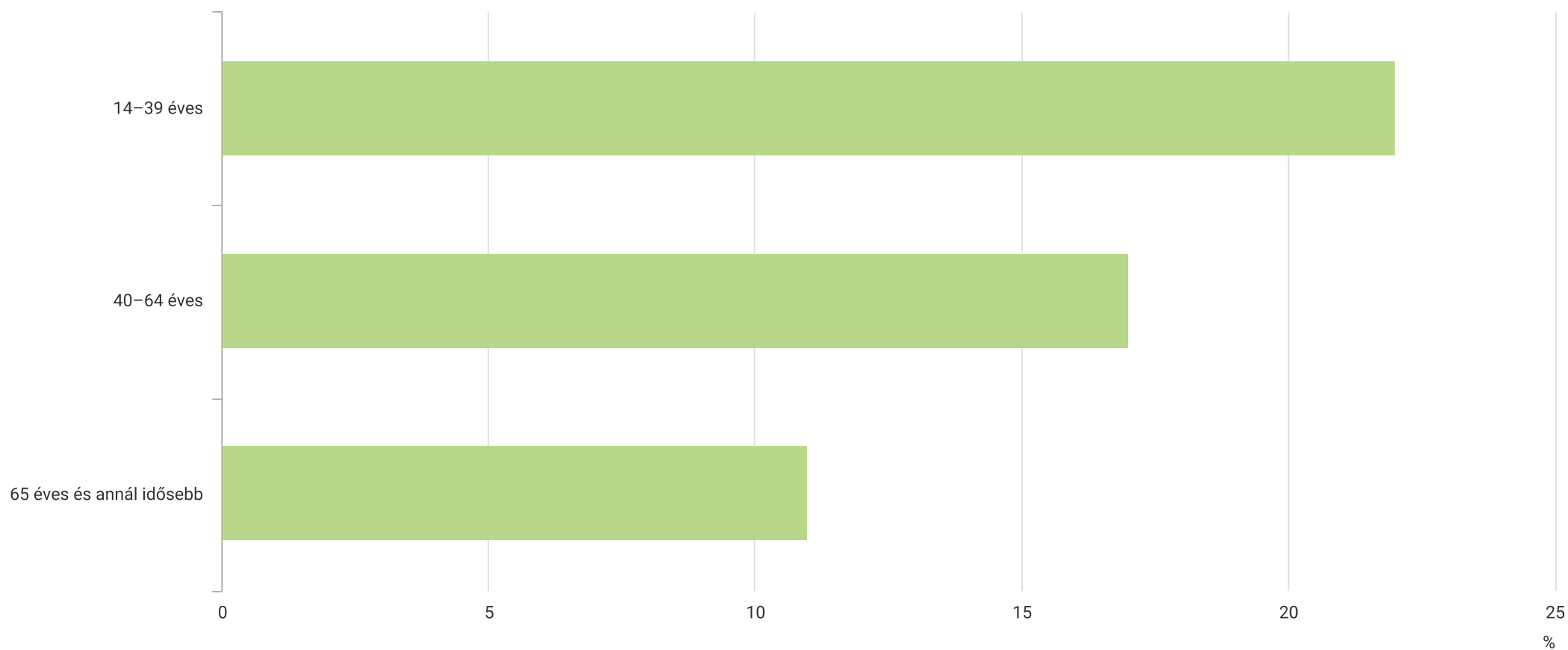
Az említések gyakoriságának sorrendje a különböző korcsoportokban arra a kérdésre, hogy miért nem használ a gazdálkodó precíziós eszközt, 2020

	14–39 éves	40–64 éves	65 éves és annál idősebb
Nincs szükségem rá a termeléshez kapcsolódóan	1	1	1
Nem rendelkezem a szükséges ismeretekkel	3	2	2
Digitális eszközök magas ára	2	3	4
Gazdaságban található eszközök nem alkalmasak a technológia használatára	4	4	3
Korlátozottan érhető el képzés és tanácsadás	5	5	5

Szaktanácsadót a gazdaságok 15%-a alkalmaz, a fiatalabb irányítók az átlagosnál gyakrabban (22%).

Szaktanácsadói szolgáltatás igénybevételének aránya az irányítók korcsoportjaiban, 2020

A magasabb mezőgazdasági képzettséggel nő a cégektől és szaktanácsadótól tájékozódó gazdák aránya.

A gazdálkodáshoz szükséges információk beszerzési forrása a gazdaság irányítójának legmagasabb mezőgazdasági végzettsége szerint, 2020

	Nincs	Gyakorlati tapasztalat	Alapfok	Középfok	Felsőfok
Cégek	1,6%	1,3%	2,0%	3,5%	9,1%
Szaktanácsadó	2,6%	3,7%	9,6%	14,0%	16,3%
Kutatóintézet	0,1%	0,1%	0,1%	0,2%	0,8%
Falugazdász	40,6%	48,5%	53,8%	51,9%	35,6%
Média	25,0%	20,3%	17,9%	17,7%	31,1%
Másik gazda	30,1%	26,1%	16,6%	12,7%	7,1%

Gazdaságok száma

Mezőgazdasági földhasználat

Állatállomány

Mezőgazdasági munkaerő, generációváltás

Agrárdigitalizáció

Egyéb, nem mezőgazdasági tevékenységek

További adatok, információk

A legkisebb gazdaságok esetében a húsfeldolgozás (idetartozik pl. a disznóvágás) a legjelentősebb, míg a nagyobb gazdaságok körében a mezőgazdasági szerződéses munka fordul elő leggyakrabban.

Egyéb, nem mezőgazdasági tevékenység előfordulásának aránya az adott termelési érték méretkategória csoportban, 2020

	4 000 euró alatt	4 000–14 999 euró	15 000–99 999 euró	10 0000–499 999 euró	500 000 euró felett
Húsfeldolgozás	9,7%	8,6%	6,3%	3,1%	0,9%
Borkészítés, borpalackozás	3,4%	2,1%	1,6%	0,8%	0,1%
Erdőgazdálkodás	1,7%	1,0%	1,5%	1,7%	0,6%
Mezőgazdasági szerződéses munka	0,4%	0,5%	1,3%	3,6%	1,8%
Gyümölcs- és zöldségfeldolgozás	4,0%	2,9%	2,1%	1,0%	0,2%
Egyéb nem mezőgazdasági tevékenység	5,6%	9,9%	10,3%	7,8%	3,7%

Az idősebb gazdaságirányítók nagyobb arányban foglalkoznak húsfeldolgozással, a fiatalabbaknál a szerződéses munka és az egyéb tevékenységek képviselnek nagyobb arányt.

Egyéb, nem mezőgazdasági tevékenység előfordulásának aránya az adott irányítói korcsoportban, 2020

	14–39 éves	40–64 éves	65 éves és annál idősebb
Húsfeldolgozás	6,8%	8,8%	8,7%
Borkészítés, borpalackozás	1,6%	2,4%	3,5%
Erdőgazdálkodás	1,6%	1,6%	1,3%
Mezőgazdasági szerződéses munka	1,5%	0,8%	0,3%
Gyümölcs- és zöldségfeldolgozás	2,7%	3,3%	3,5%
Egyéb nem mezőgazdasági tevékenység	10,2%	8,2%	5,2%

További adatok, információk

[Agrárcenzus 2020 gazdaságszerkezeti összeírás](#)

[Módszertani megjegyzések](#)

Elérhetőségek:

kommunikacio@ksh.hu

[Lépjen velünk kapcsolatba](#)

Telefon: (+36-1) 345-6789

www.ksh.hu